

ZĨRINÇ YÃKΞNANÇ

Yesu tana ludambε 1:1-1:26
 Luda Nini pitana 2:1-2:47
 Yudanɔ Yesu yã sìna 3:1-12:25
 Pɔlu wétegana káakudee 13:1-14:28
 Pɔlu wétegana g̃en plaadee 15:1-18:22
 Pɔlu wétegana g̃en aagɔdee 18:23-21:16
 Pɔlu gana Romu 21:17-28:31

Légbẽna Luda Nini yã musu

¹ Tiofilu, má ònnε ma takada káaku guu lán Yesu kè nà kɔn yã kè à dàíñenɔ píngi zaa à naana gurɔ

² ai gurɔ kè à yã dìe a z̃irinɔnε kɔn Luda Nini gbāao, ben Luda à sè à tào a kiia.

³ Zaake à gana gb̃era à a z̃inda òdɔańne à sèeda yãñɔ kéñne pari kè tò aɔɔ dɔ seka sai kè à b̃ε. À a z̃inda òdɔańne ai gurɔ baplaa à kpata kè bò Luda kiia yã òńne.

⁴ Kè aɔ̃ kakɔana, ben à b̃éńne: Áton bɔ Yerusalémuro. Àgɔ lé kè ma Dee gb̃are dāa, lán ma à yã òare nà.

⁵ Zaake Yaaya gb̃enɔ batisi kè í guumε, mɔde gurɔ plaa kèa mé a batisi ke Luda Nini guu.

Tana Yesuo ludambε (Maa 16:19-20, Luk 24:50-53)

⁶ Kè aɔ̃ kakɔana lε, ben aɔ̃ à là wà b̃è: Dii, gurɔ kè guun né Isarailinɔ kpata sukpańneó?

⁷ À wèńla à b̃è: Á zé vĩ àgɔ gurɔ kesɔ gurɔ zaka kè ma Dee dìe kɔn a z̃inda ikoo dɔro.

8 Tó Luda Nini pìtaawa, é gbāaa e àgɔ̄ dε ma sèedadeeno ũ Yerusalemu kɔ̄n Yudea bùsu gu píngio kɔ̄n Samaria bùsuo ai à gá pé anduna léa.

9 Yã bee ona gbera Luda à sè n̄ wáa ai à gáà à sàsã n̄ wéen à gè ludambé luguun.

10 À tana guu lán aጀ wéé pé ludambéea nà, ben gɔ̄n plaa keno bò wà zè n̄ sae aጀ pókásã puraano dana.

11 Aጀ bè: Galili bùsudeeno, à kè dia á zena ée ludambée gwaa? Yesu kè Luda à bò a té à tào a kiia pi, eé εara à mó lán á è èe taa gwe nà.

Yudasí ḡεεkana

12 Ben aጀ pìta Kùkpε sìsìa aጀ sù Yerusalemu. Sìsì pì zà kɔ̄n Yerusalemuo à kà lán kiloo do taka bà.

13 Kè aጀ kà, ben aጀ dìdi kpé musu, guu kè aጀègɔ̄ kún. Pita kú gwe kɔ̄n Yohanao kɔ̄n Yemisio kɔ̄n Anduruo kɔ̄n Filipio kɔ̄n Tomasio kɔ̄n Batɔ̄lɔ̄miuo kɔ̄n Matiuo kɔ̄n Alafeu n̄é Yemisio kɔ̄n Simɔ̄ Añadeeo kɔ̄n Yemisi n̄é Yudasío.

14 Aጀ píngi n̄ zínda kpà aduakénaa ledo kɔ̄n Mariama Yesu dao kɔ̄n Yesu dāaronɔ̄ kɔ̄n nɔgbé kpaaano.

15 Gurɔ̄ beeaa Pita fée à zè Yesu ìba kè aጀ kà gɔ̄n baswéedo takano té à bè:

16 Ma gbénɔ̄, yã kè Dauda ò kɔ̄n Luda Nini gbāaaao Yudasí kè dò gbé kè aጀ Yesu kùnɔ̄ne ae yã musu, tiasime Luda yã pì papa.

17 Wa gbéndoomé yã à baka kú wa zíi kékii guu.

18 À tɔ̄te lù kɔ̄n oo kè à è a zaakéna guuo. Gwen à bàké à lèen, à gbéee pùtā à nɔaenɔ̄ bòe píngi.

¹⁹ Yerusalémudeenó píngi yã pì mà, ben aõ tó kpà guu pìne Akelédamá kõn n̄ bori yão. Tó pì bè gbëdëri t̄c̄te.

²⁰ Wà à yã ò Saamu takada guu wà bè:

À b̄ee ḡõ b̄ez̄ ūm̄e,
gb̄eke tóngõ kuu le à v̄ee à guu d̄oro.

Wà bè d̄o:

Gb̄e pânde ḡõ à ḡee ū.

²¹⁻²² Bee yānzi gb̄e k̄e aõègõ téwazi gur̄o k̄e wá ledo kõn Dii Yesuo zaa Yaaya gb̄enó batísik̄gur̄o ai gur̄o k̄e Luda à b̄ò wa téno, wà n̄ gb̄en doo b̄o àgõ de à feena gaan sèedaddee ūwao.

²³ Ben wà ḡõn plaaaanó b̄ò, Yusufu k̄e wè bené Basaba wè bené d̄o Yusutu kõn Matiao.

²⁴ Ben aõ adua k̄e wà bè: Dii, n̄ baade píngi n̄òsé d̄o. Ḡõn plaaa k̄eno té n̄ gb̄e k̄e n̄ b̄ò oðawe,

²⁵ le à bà ḡõ kú wam̄wa z̄irinó z̄i k̄ekii guu yānzi, z̄i k̄e Yudasi b̄on à ḡaa guu k̄e kõ siò guu.

²⁶ Ben aõ kàbankp̄e k̄e ḡõn plaaa pìno yã musu. Ben kàbankp̄e Matia kù, ben aõ à dà z̄iri ḡõn kuri aweeđoonó té.

2

Luda Nini pitana

¹ K̄e Pentik̄osi z̄ibaa gur̄o kà, aõ kú gu d̄enkõa n̄ píngi.

² Kândo aõ k̄ii mà b̄ona ludambé lán zàga'ĩa gb̄aa bà, ben kpé k̄e aõ v̄en wà.

³ Aõ p̄ò è lán ténenenó bà à fâakõa à z̄ò n̄ baadea.

⁴ Ben Luda Nini p̄itam̄ma n̄ píngi, ben aõ nà yâkebori'onaa lán Ninii pì n̄ gbá lé nà.

5 Yuda kenɔ kú Yerusalemu gwe, ludayādari kè aɔ bò anduna bùsu píngi guunɔ ū.

6 Kè aɔ n̄ zɔka pì mà, aɔ kàkɔańzi paripari, ben aɔ bídi kè, kè aɔɔ mà wée n̄ baade píngi bori yā oo.

7 Yā pì n̄ kū gbāa à bò n̄ sae aɔ bè: Yā'ori pìnɔ n̄ Galilideenɔme n̄ píngiroo?

8 À kè dia wá mà aɔɔe wa baade bùsu yā oo?

9 Paatianɔ kɔn Midianɔ kɔn Elamunɔn wa ū kɔn gbẽ kè aɔɔ kú Mesɔpɔtamiyanɔ kɔn Yudeao kɔn Kapadosiao kɔn Pɔntuo kɔn Asiao

10 kɔn Firigiao kɔn Pamfiliao kɔn Igipitio kɔn Libia bùsu kè kú Sireni saeo kɔn gbẽ kè aɔ bò Romunɔ.

11 Yudanɔ kɔn gbẽ kè aɔ n̄ dɔnzi zé sènɔn wa ū kɔn Keretinɔ kɔn Larubunɔ, ben wée maa aɔɔe Luda yābɔnsae kenanɔ oo kɔn wa baade boriyānɔ.

12 Yā pì n̄ kū gbāa aɔ bídi kè, aɔɔe kɔ lalaa wée bee: Yā kpare takan gwee?

13 Gbẽkenɔ sɔɔ e n̄ lalandi kεε wà bè: Aɔ í sè wà kàmɛ.

Pita waazikɛna

14 Ben Pita fɛɛ à zè kɔn a gbẽ kpaa gɔɔn kuri aweeedoонɔ, à yā ò gbāngbān à bè: Amɔa Yudanɔ kɔn gbẽ kè á kú Yerusalemunɔ píngi, à swā kpá à tó mà yā pì oare.

15 Í e gbẽ pìnɔ kū lán ée daa nàro, zaake kɔngɔ mò kẽndoон tia.

16 Yā kè annabi Yoeli òn yè:

17 Luda bè:

Ziaa zí mé ma Ninii pisi gbẽ píngja,
a négbɛnɔ kɔn a néngbɛnɔ é annabikeyā o,
a gɔkpareenɔ é wéegupu e,
a mare isinɔ é nanaa o.

18 Gurɔ beeенɔa

mé ma Ninii pisi ma zòblerinɔa
gɔgbɛnɔ kɔn nɔgbɛnɔ ní píngi
aɔé annabikeýa o.

19 Mé sèedanɔ ke musu,
mé yābɔnsaenɔ ke anduna guu,
aru kɔn téo kɔn tésukpε siaao égɔ kuu.

20 ɔfāntɛ é sia kū,
mɔvura é tā lán aru bà
ai Dii suguro ìsi gakuidee gɔ gá ká,

21 gbɛ sānda píngi kè aɔé Dii sísinɔ é bɔ.

22 Isarailinɔ, à yā kè ma. Lán á dɔ a zǐndanɛ nà, Luda
Yesu Nazareti òdɔaare a gbɛ ū kɔn dabuyānɔ kɔn
yābɔnsaenɔ kɔn sèeda kè à kè à gāzī a téno.

23 Luda zèo a pɔyezi kɔn a dɔnao guu wà à kpàawa,
ben á tò borì pāndenɔ à pà lía wà à dè.

24 Ben Luda ga bà pòtoa à à fɛɛ, zaake à zé kuu kè ga
é fɔ àgɔ à kūnaro.

25 Zaake Dauda à yā ò à bè:
Mèègɔ Dii ee ma wéen gurɔ píngi,
lán à kú ma ɔplaazi nà
póke é ma degero.

26 Bee yānzin ma pɔɔ ègɔ nnazi,
ma nɔsəguu pù.

Má tāmaa vĩ kè ma mè égɔ kuu,

27 zaake né ma tó mira guuro,
né we man gbɛ kè kú adona yai kūro.

28 N ma da wèndi zéa,
ma pɔnnaa égɔ pana n kiia.

29 Ma gbɛnɔ, mé fɔ mà wa dezì káaku Dauda yā oare
wásawasa. À gà wà à v̄li à mira kú wéte kèn ai kɔn a
gbàao.

30 À annabikεε guu à dɔ kè Luda lù sèare à bè, é a boriinɔ doke ká à kpatan.

31 Dauda gĩake à Mesaya feεna gaan è, ben à à yã ò à bè: Luda é à tó mira guuro, eé we à mè yai kûro.

32 Yesu pìn Luda à fèe gaan. À sèedadeenɔn wa ũ wa píngi.

33 Vẽεna Luda ɔplaazi à à Ninii kè à à lé gbèwee sì a Dea. Yã kè ée ee bensõ ée maa tiaa dε Luda Nini kè à p̄siwaa ūmε.

34 Zaake èe ke Dauda bé à fèe à gàa ludambεro, à bè: Dii ò ma diine à vẽε a ɔplaazi

35 ai àgɔ à ibεenɔ kεnε a tinti ũ.

36 Isarailinɔ, àgɔ dɔ sãnsãn kè Yesu kè a à pà lían Ludaan dìe Dii ũ, Mesaya ũ dɔ.

37 Kè aɔ yã pì mà, à n̄ swɛ zɔ, ben aɔ Pita kɔn z̄iri kpaaanɔ là wà bè: Gbẽnɔ, wé ke diamε?

38 Ben Pita bène: A baade n̄òsε lie à batisi kε kɔn Yesu Kirisi tóo, a durunnɔ é kẽawa é Luda Nini sì gbaa ũ.

39 Zaake lé kè Ludaan gbè pì dε a pó ūmε kɔn a néno kɔn gbẽ kè aɔ kú zànɔ, gbẽ kè Dii wa Luda é n̄ sísi pìnɔ n̄ píngi.

40 À yã pāndenɔ òníne pari à nàkɔrεm̄ma à bè: À a z̄inda bɔ tɔɔrigbẽ zaaa kènɔ té.

41 Ben gbẽ kè aɔ à yã pì sìnɔ batisi kε. Z̄i beeeeán wà kàara n̄ té gɔnɔ bɔrɔ aagɔ.

42 Aɔ làakari dɔ z̄irinɔ yādannenaa kɔn kɔgbẽkεnao kɔn Dii pɔblenao kɔn aduakεnao.

Yesudeenɔ kuuna kɔo

43 Z̄iri pìnɔ e sèeda kɔn yābɔnsaenɔ kεε, ben vĩa baade píngi kù.

44 Dii náanekérino píngi gāli dñnkōmε. Pó kē añō vñinō gō añ píngi pó ū.

45 Tó añ í pó kē añō vñinō yà, añè à ḡ kpaatetekōnε lán baade bōkōtē dē nà.

46 Lán guu e dō nà añègō kō kaakjā Luda ua, añègō pó blee kō bē kōn pønnaao kōn nòséo do.

47 Añègō Luda tó kpaa, bensō añègō nna kōn baade píngio. Dii ègō gbē kē ée nì mi siinō kaara níté lán guu e dō nà.

3

Gōgbē erē kēkōana

1 Zíkea Pita kōn Yohanao gāa Luda ua fāantē mō aagō aduakéguru.

2 Gōgbē kee kú gwe wà à i erē ūme. Lán guu e dō nà wè à sé wà mó wà à die Luda ua gānu kē wè be Gānu Maaa guu. Gwen ègō baa kee gbē kē añōe gēe ua pì guunōa.

3 Kē à Pita kōn Yohanao è, añōe mō gē Luda ua, ben à baa kēm̄ma.

4 Añ wéé pēa, ben Pita bēne: N̄ wa gwa kē.

5 Ben à wéé pēm̄ma èe n̄ gba dāa.

6 Ben Pita bēne: Má ḡ vñro, mōde pó kē má vñin mē n̄ gba. Kōn Yesu Kirisi Nazareti tó n̄ fēe n̄ tāa o.

7 Ben Pita à kū a ḡplaaa à à fēe à zē. Gwe gō à gbálanō kōn à kēsēwaazinō gbāa kū.

8 À vñ à zē, ben à nà tāa'onaa. À gēnyo Luda ua, èe tāa oo èe vñvñi èe Luda sáabu kpaa.

9 Baade píngi à è èe tāa oo èe Luda sáabu kpaa,

10 ben añ à dō baakeri kē ègō vēe Luda ua Gānu Maaan ū, ben yā kē à à lè n̄ kū gbāa à bō n̄ sae.

Pita waazikēna Luda ua

¹¹ Lán à na Pita kōn Yohanaoa nà guu kè wè be Sulemanu gbàdaan, ben baade píngi e gēē n̄ kiia, zaake yā pì bò n̄ saemē.

¹² Kè Pita gbēnō è, à bēńne: Isarailinō, bóyānzin yā pì bò a saezi? Bóyānzin a wéē fīfīwa lezi? Ée daa wa zīnda gbāaa kesō wa ludayādانا bé à tò gbē kè tāa ò gwēē?

¹³ Wa dezi káakunō Ibraī kōn Isaakuo kōn Yakubuo Luda gwena kpà a zīkeri Yesua. Apinō sō a à kpà gbāadeenō a bō à kpēē Pilati kè zè kōn à gbarənao ae.

¹⁴ A bō Luda gbē maaa kè à kú adona pì kpēē, ben a wéē kè Pilatia à gbēdəri gbarəare.

¹⁵ A Wēndikpammari dè, ben Luda à fēē bōna gaan. À sēedadeenōn wa ū.

¹⁶ Yesunaanekēna bé à tò gōgbē kè á à dō ée à gwaa kè kēkōa Yesu tó gbāa yānzi. Yesunaanekēna bé à à gbà aafia a píngi wáa.

¹⁷ Tia ma gbēnō, má dō kè apinō kōn a gbāadeenō yā kè á kē nē wéesia yāmē.

¹⁸ Luda dō annabinōne ae, ben aō gīake wà ò n̄ píngi kè Mesaya é wéetāmma e, bensō à kè le.

¹⁹ Bee yānzi à nōsse lie à ae dō Ludaa, a durunno é kēawa, le à móare nōsekpaenao

²⁰ à Yesu kè à gīake à à dīeare Mesaya ūu pì zīawa.

²¹ Séde àgō kú musu gīa ai gurō kè Luda é pō píngi kēkē à ke dufu, lán à dà a annabinōne nà aō ò zaa káaku.

²² Musa bē, Dii a Luda é a gbēke sē annabi ū lán a bà. À yā kè eé oaree ma píngi.

²³ Gbẽ kè èe annabi pì yã ma sõro, Luda é adee bɔ a té à à dɛ.

²⁴ Annabi kè aɔ̄ Luda yã òno píngi naana Samuela gurɔɔ kèki baaru kpà.

²⁵ Yã kè annabi pìnɔɔ ò kɔn Luda bà kè kú kɔn a dezi káakunɔɔ gɔ̄ a pɔ̄ ũ, lán à ò Ibraïnɛ nà à bɛ é aubarika da anduna borí píngin à borii gãzí.

²⁶ Kè Luda a zíkeri pì dìɛ, à à zìawa káaku, lɛ à aubarika daagu, à a baade kpɛɛ li a yãzaakɛnanɔne.

4

Yakpaekɛna kɔn Pitao kɔn Yohanao

¹ Kè Pita kɔn Yohanao e yã oo gbẽnɔne, sa'orinɔ kɔn Luda kpé dogari gbẽnsio kɔn Sadusinɔ gɛ́nízi.

² Aɔ̄ pɔ̄ fɛ̄, kè aɔ̄e yã daa gbẽnɔne yânzi, aɔ̄e gènɔ feena Yesu guu kpàakpa kɛɛ.

³ Ben aɔ̄ n̄ kū aɔ̄ n̄ dá kpésiaan ai guu dò, zaakɛ guu gĩake à sì kò.

⁴ Mɔde gbẽ pari kè aɔ̄ n̄ yã mānɔ Yesu náane kè ai aɔ̄ gɔ̄gbẽnɔ pari kù à kà gɔ̄n bɔrɔ sɔɔro taká.

⁵ Kè guu dò, Yuda gbäädeenɔ kɔn gbẽnsinɔ kɔn ludayädannerinɔ kàkɔa Yerusalem.

⁶ Sa'oriki Anasa kú gwe kɔn Kayafao kɔn Yohanao kɔn Alesandao kɔn gbẽ kè aɔ̄ dɛ sa'oriki pì dane ūnɔ n̄ píngi.

⁷ Wà mò kɔn Pitao kɔn Yohanao gbäädee pìnɔ aɛ, ben wà n̄ lá wà bɛ: Bó gbääa ke dé tón a beee kɛo?

⁸ Ben Luda Nini sù Pitaa à bèńne: Gbäädeenɔ kɔn gbẽnsinɔ,

⁹ lán ée wa lalaa gbàa nà yã maaa kè wá kè εrɛnɛ yânzi, dian wá kè à kèkɔa nà,

10 amɔanɔ kɔn Isarailinɔ píngi àgɔ dɔ kɛ gbɛ kɛ zena a aε kɛ aafia è kɔn Yesu Kirisi Nazareti kɛ a à pà lía Luda à fée bɔna gaan tóome.

11 Lemɛ gbè kɛ amɔa kpéborinɔ a pã kpàzi bé à gɔ kpé gooda gbè mìdee û.

12 Gbɛ pānde kee kuu kɛ eé gbɛ mì síro, zaakɛ anduna guu píngi Ludaa e gbɛke diɛ gbɛnteenɔne à nì mì síro, séde àpi.

13 Kè aɔ Pita kɔn Yohanao kùgbāakee è, bensɔ aɔ dɔ kɛ talaka wéesiadeenɔme n̄ û, à bɔ n̄ saε, ben aɔ dɔ sa kɛ aɔ gĩake wà kú kɔn Yesuome yã.

14 Lán aɔ gbɛ kɛ kékɔana pì è ze nà n̄ saε, aɔe fɔ wà yâke ò dɔro.

15 Aɔ bénne aɔ bɔε, ben aɔ lé kpàkɔsɔ

16 wà bè: Wé ke dia kɔn gbɛ pìnɔ? Zaakɛ Yerusalémudeenɔ dɔ píngi kɛ aɔ dabuyā bíta kɛ, wé fɔ wà gí beezeziro.

17 Le yâ pì tón dagula de kèlaro, wà kpàkɛnzí pásipásí aɔton yâ o gbɛkenɛ kɔn tó pio dɔro.

18 Ben aɔ n̄ sisi aɔ yâ dìeñne kɛ aɔton yâ o kesɔ aɔ yâ dañne kɔn Yesu tóoro pátipati.

19 Ben Pita kɔn Yohanao wèńla wà bè: À gwa a zindane. A yân wé maá, ke Luda pó? À kparee bé à maa Ludan?

20 Zaakɛ wé fɔ wà gí wà yâ kɛ wá mà bensɔ wá è oziro.

21 Gbāadee pìnɔ èara wà vĩa dàdañzi, ben aɔ n̄ gbáe. Aɔje wéetāmmana zé ero, zaakɛ baade píngi e Luda sáabu kpaa yâ kɛ kɛ pì yânzi.

22 Gbɛ kɛ aɔ kékɔana dabuyā beeé kènɛ pì zii de wɛ baplaala.

Yesudeenɔ kùgbāa wéekena

23 Kè wà n gbáe, ben a᷑ tà n gbēnō kiiā, a᷑ òníne lán sa'orikinō kōn gbēnsinō òníne nà.

24 Kè a᷑ mà, a᷑ wii pè Ludazi ledole wà bè: Dii, mbe n musu kè kōn tōtēo kōn ísiaao kōn pó kè kú n guunō píngi.

25 Ñ dà n zīkeri wa dezi Daudanē kōn n Ninii gbāaa, ben à bè:

Bóyānzin boriinō e zōka kaazi?

À kè dia wèe lé pāa kpaakōssō?

26 Anduna kínano e zì soru kεε, kpatablerinō e kaakōa Diizi kōn Kí kè à kào.

27 Yápuraame, Herodu kōn Pɔntiu Pilatio kō kákōa wéte kè guu kōn Isarailinō kōn boripāndenō n zīkeri kè kú adona Yesu kè n kà kí ūu pizi.

28 A᷑ kè lán n gĩake n zeo nà n gbāaa kōn n poyezinao guu.

29 Tia sa Dii, ñ yā pāsī kè a᷑ ò ma gwe. Wamōwa n zòblerinō, ñ wa gba lé wà n yā o kōn kùgbāaa maamaa.

30 Ñ ḡ dawa le wà gbēnō kékōa wà dabuyānō kōn yābōnsaenō ke kōn n zīkeri kè kú adona Yesu tō.

31 Kè a᷑ adua kè wà yāa, guu kè a᷑ kōkakōan nìgā, Luda Nini sùm̄ma n píngi, ben a᷑ gāa wèe Luda yā oo òníne kōn kùgbāaa.

Yesudeenō n̄sədñkōkena kō

32 Yesu náanēkerinō laasuu dōnkō vī kōn ledoleo. A᷑ gbēke è be a pó kè á vīlinō né a póm̄e adoro. A᷑ pó píngi né a᷑ píngi póm̄e.

33 Luda zīrino e Dii Yesu feena gaan yā oo gbēnōne kōn gbāa bítao. A᷑ Luda gbēke bíta è n píngi.

³⁴ Pókee e kësã ní gbëkearo, zaake gbë kë aõ bú ke kpé vñino è yá wà mó kõn a ñoo

³⁵ wà kpá zìrinõa, le aõ kpá baadea lán à à bokõte dë nà.

³⁶ Levi borí Yusufu kë bò Sipiru bùsun kú ní té. Luda zìrinõo tó kpàne Banaba. Tó pì bò Làakarikpaeri.

³⁷ À bú kë à vñi yà, ben à mò à a ñoo kpà zìrinõa.

5

Anania kõn Safirao

¹ Gõgbë kë wè benë Anania kuu dò kõn a naõ Safirao. A tɔ̄te yà,

² à à ñoo kokë kõn a naõ dõnao, ben à gáa à à kpaaa kpà zìrinõa.

³ Ben Pita bène: Anania, bóyānzin ní tò Setän dònne ae le sëe? N n tɔ̄te ñoo kokë, ben n egee tò Luda Ninine.

⁴ Gurõo kë née tɔ̄te pì yáro, n pónloo? Kë ní yà sõ, lán ní yezi nà, né ke kõn à ñooroo? À kë dia n yã beeë kena laasuu dànguu? Èe ke gbënteen n egee tònero, Ludan ní tònë.

⁵ Kë Anania yã pì mà, à lèe à gáa. Ben vña gbë kë aõ yã pì màño kù maamaa.

⁶ Gõkparënõ gë aõ bisa dààla, ben aõ à sè wà gáa wà à vñi.

⁷ Kë à kà lán awa aagõo bà, yâke mana sai à naõ mò à gë.

⁸ Ben Pita à là à bë: N omë, a tɔ̄te pì yà lán kë bàn yó? À wèàla à bë: Eè, lëmë.

⁹ Ben Pita bène: Bóyānzin a Luda Nini lè á gwàzi? Gbë kë aõ n zã vñino kú kpëelë, aõé n sé wà bonyo se.

10 Gwe gɔ̄o à lèe à ae, à gà. Kè gɔ̄kpareno gɛ̄, aɔ̄o è à gà, ben aɔ̄ à sè wà gào wà à v̄li a zā sae.

11 Ben v̄ia sɔ̄si gbēnɔ̄ kù maamaa n̄ píngi kɔ̄n gbē kè aɔ̄ yã pì mānɔ̄ n̄ píngi.

Dabuyānɔ̄ kɔ̄nyâbɔ̄nsaeñɔ̄

12 Luda z̄irinɔ̄ e dabuyā kɔ̄n yâbɔ̄nsaeñɔ̄ kee pari gbēnɔ̄ té. Yesudeenɔ̄ è kɔ̄kakɔ̄aa ke ledole Sulemanu gbàdaan.

13 Gbē pāndenɔ̄ è we wà nàm̄maro, mɔ̄de baade píngi è n̄ tó nnaa sí,

14 mɔ̄de gbē parii kè aɔ̄e Dii Yesu náane keenɔ̄, gɔ̄gbēnɔ̄ kɔ̄n nɔ̄gbēnɔ̄ n̄ píngi, aɔ̄ègɔ̄ kaara n̄ té.

15 Ben wà gyâreenɔ̄ sèe kɔ̄n daebɔ̄nɔ̄ kɔ̄n gyâresebɔ̄nɔ̄ wà n̄ káe zén, le tó Pita e gëtæe, à ninii e à da n̄ gbēkenɔ̄la yánzi.

16 Parii bò wéte kè kú Yerusalemu saenɔ̄n wà mò kɔ̄n gyâreenɔ̄ kɔ̄n gbē kè z̄innɔ̄ e ìa daam̄manɔ̄, ben aɔ̄ kékɔ̄ n̄ píngi.

Wéetâmma mɔ̄na z̄irinɔ̄ne

17 Ben sa'oriki kɔ̄n Sadusi gâli gbē kè aɔ̄ de à gbē ūnɔ̄ f e wà n seg aanɔ̄ kpànyo.

18 Aɔ̄ z̄irinɔ̄ k k  aɔ̄ n̄ k  kpésiaan,

19 ben Dii malaika m  à kp  p  z  w  ne gw av  à n  b   à b  :

20 À g  à g  k  Luda ua, à w  ndi dufu p  y  o baade píngine.

21 Z rino y  p  m , ben aɔ̄ g  Luda ua k ng  id ide a  e y  daa ne.

K  sa'oriki k n a gb n  f e, a   Isaraili gb adeen  k n n  gb nsin  k k a, ben a   dogarino z  a   g  z rino b   kpésiaan a   m nyo.

22 Kè dogari pìnc kà gwe, aɔ̄e ñ e kpénlo. Ben aɔ̄ èara wà tà wà bène:

23 Kè wa ka kpé pì kiia, wá è gbàncó tatana gíngin a dákparincó kú kpεεlε, mɔde kè wá wɛ, wée gbẽke enlo.

24 Kè Luda ua dákparincó gbẽnsi kõn sa'orikincó yã pì mà, aɔ̄ bídi kè lán yã pì dε nà.

25 Ben gbẽke mò à bène: À ma! Gbẽ kè a ñ ká kpésiaa guuncó kú Luda ua aɔ̄e yã daańne.

26 Ben Luda ua dákparincó kõn ñ gbẽnsio gáa wà ñ kükü wà sùnyo yákete sai, zaake aɔ̄e vĩa kεe gbẽnōne, le aɔ̄ton ñ pápa gbèoro yānzi.

27 Kè aɔ̄ sùnyo, aɔ̄ ñ zé gbäädeenç aε, ben sa'oriki ñ lálá yāzì à bë:

28 Wa giare pátipati à yã dańne kõn tó pìo, ben á tò yã pì kpé e daa Yerusalemula píngi, bensõ á yezi à gbẽ pì ga yã diwa?

29 Ben Pita kõn zíri kpaaancó wènla wà bë: Luda yã bé à kõ sìo wà ma dε gbẽntee póla.

30 Wa dezincó Luda bé à Yesu kè a à lògo lía á dè pì fεε.

31 Luda à sè à vɛe a ḥplaazi Kíne Mìsiri ũ, le à Isarailincó gba zé aɔ̄ nòse lìe, à ñ durunncó kẽńne.

32 Yã pìnc sèedadeenç wa ũ, wapincó kõn Luda Nini kè Luda è kpá gbẽ kè aɔ̄e a yã maancão.

33 Kè aɔ̄ yã pì mà, aɔ̄ pɔ fɛ maamaa, ben aɔ̄ yezi wà ñ dεdε.

34 Farisi kè wè benε Gamalieli kú ñ té, Lundayādannerime, baade píngi è à tó nnaa sí. À fεε à zè à bë wà bɔ kõn gbẽ pìncó gĩa.

35 Ben à bène: Isarailincó, à làakari kè yã kè á yezi à kè gbẽ pìncóne.

36 À gurō e gi kero kē Tuda fēe èe a zīnda diee a ka. Wà tēzi lán gōn wàa plaaa bà. Kē wà à dē, ben à ibanō fāakō, ben yā yāa.

37 À gbēra Galili gbē Yudasi fēe gbēnarogurō à gbēnō gāe à nāawa pari. À gā se, ben à ibanō fāakō n̄ pingi.

38 Mēe ooare tia, àton gbē pīnō yā daro, à n̄ tō. Tō aō pōyezi kōn n̄ yākenano bō gbēntee kiiame, eé mì dē.

39 Tō à bō Luda kiiame sō, é fō à kpáñnero. À làakari kē zīkana kōn Ludaøzi.

40 Aō à yā mà, ben aō zīrinō sīsi aō n̄ gbē. Aō giñne aō yā o kōn Yesu tō, ben wà n̄ gbāe.

41 Zīrinō bō gbāadeenō kiia kōn pōnnaaao, zaake aō è wà kā kē wà wí daaíma Yesu tō yānzi.

42 Lán guu e dō nà aōègō yā daaíne Luda ua guu kōn n̄ bēenō, aōègō Yesu baaru nnaa kpaaíne kāmmabosai, aōè be àmbe M̄esaya ū.

6

Dōnléri gōn swēplaaanō diēna

1 Gurō beeaa kē Yesu ibanō e kaara, aō Girikiyāmarinō e yākete kaa aō Eberuyāmarinōzi wà bē, tō wēe pōblee kpaatetē lán guu e dō nà, wē pā kpá n̄ gyaanōnōzime.

2 Ben zīri gōn kuri awēplaaanō Yesudeenō sīsi n̄ pingi wà bē: À zé vī wà pā kpá Luda yāzi wà làakari dō pōble kpaatetēnaaro.

3 À gōgbēnō bō a té gōn swēplaa, gbē maaa kē ɔndō pēkōrēm̄ma kōn Luda Ninionō, le wà n̄ diē zī pi gbēnsinō ū,

⁴wé làakari dɔ aduakənaa kɔn Luda yã'onnənao.

⁵ Yā pì kè́nne ní píngi, ben a᷑ Sitivī kè Luda Nini pèk᷑reá kōn ludanaanekenaō sè kōn Filipo kōn Porokoruo kōn Nikanoō kōn Timoō kōn Pamēnaō kōn Antīku gbe Nikola kè Yudanō dənzize sè yāao.

⁶ Wà gàoñyo zìrinɔ kiia, ben aɔ̄ adua kèñne aɔ̄ c̄ kér̄ma.

⁷ Luda yā e daagula, Yesu ibancō e kaara
Yerusalēmu maamāa, ben sa'orinō Yesu yā sì
paripari.

Sitivī kūna

⁸ Luda aubarika kõn gbāaaao pèkōre Sitivīa, ben èe dabuyā kõn yābōnsaenō kee gbēnō té.

⁹ Aduakεkpε kee kuu kè wè be wεenεnɔ ad-
uakεkpε. Aɔ gbεkenɔ bò Sirεni kɔn Alešandariao
kɔn Silisia bùsuo kɔn Asia bùsuo. Ben aɔ íbete kpà
kɔn Sítivílo aɔ leokpakɔn kɛo.

¹⁰ Mode aõe à fõro õndõ kë Luda Nini à gbà yänzi.

¹¹ A᷇ té kà gb᷇n᷇n, ben gb᷇ p᷇n᷇ b᷇: Wá mà à b᷇
Musa k᷇n Ludao y᷇ kp᷇e.

¹² Aጀ Yudanጀ kጀn n̄ gbጀnsinጀ kጀn luhdayጀdannerinጀ làakari fጀe, ben aጀ gጀaà wà Sitivጀ kጀ, aጀ gጀao n̄ gbጀadeenጀ kiia.

¹³ Ben a᷑ m᷑ k᷑n s᷑eedade e᷑geen᷑ a᷑ b᷑: Gb᷑ k᷑ b᷑ èg᷑ Luda kp᷑e k᷑n à dokao zaa boo yāana sai.

¹⁴ Zaake wá mà à bè Yesu Nazareti é kpé pì kaatε à wa fεεakaarayã kè Musa dàwee lie sé.

¹⁵ Ben gbāadēe kē aō vēenā gweenō wēe pē Sitivīa
ní píngi, aō è à uu dē lán malaika uu bà.

7

Sitivī ya'ona gbāadeenɔ́e

¹ Ben sa'oriki Sitivī là à bè: N yā pìno ò yāpuran yó?

² Ben à bè: Ma gbēnɔ́ kōn ma denɔ́, à ma! Luda Gakuide bò à mò wa dezi káaku Ibraīzi gurɔ́ kè à kú Mesɔ́ptamia bùsun, zaale à kpé à gá vée Arana.

³ À bène: Ñ bɔ́ n bùsun n danenɔ́ té ñ tá bùsu kè mé ɔdɔannéen.

⁴ Ben à bò Kaladia bùsu pì guu à gàa à vée Arana. À de gaa gbera Luda sùo bùsu kè á kún tiaa kè pìn.

⁵ Ludaa e bùsu pì tɔ́te ke kpáa baa kèsé doro, mɔ́de à à lé gbènɛ à bè eé gɔ́ à pó ū kōn à boriiñ. Gurɔ́ beeëa sɔ́ Ibraï né vîro.

⁶ Luda bène lán kè bà: N boriiñ é nibɔ́ ble bùsu pànden. Gwen aɔé zò blen, weé wéé tãmma ai wé wàa plaa.

⁷ Luda bè é ïa da borii kè aɔé zò bleñnenɔ́a, Ibraï borii pìno é bɔ́e wà mó wà dɔ́nzi kçare gura kè pìn.

⁸ Ben Luda bàngukëna yā dà Ibraïñ a bà kuunao sèeda ū. Kè à Isaaku ì, à bàngu kène à gurɔ́ sɔ́raagɔ́dee zí. Len Isaaku kè Yakubune le dɔ́, ben Yakubu kè wa dezi káaku gɔ́n kuri aweeplaaanɔ́e le se dɔ́.

⁹ Ben wa dezi káaku pìno nòsegɔ́aanɔ́ kpà kōn ní gbēndo Yusufuo, aɔ́ à yà wà tào Igipiti. Ludaa kúo

¹⁰ à à bò à nawëa píngi guu. Luda Yusufu pì gbà ɔndɔ́ à tò à nna kōn Igipiti kí Fili'aunao, ben à à dìe Igipiti bùsu gbënsi ū kōn a bë uao.

¹¹ Ben dekaa kà Igipiti kōn Kanaa bùsuo píngi. Nawëa kè bíta, wa dezi pìno e póke e wà blèro.

¹² Kè Yakubu mà pówee kú Igipiti, à wa dezi pìnc zì gwe. Añ gana káakudeen gwe.

¹³ À gën plaadeen Yusufu a zínda òdca a vlinne, ben Fili'auna Yusufu daneno dë.

¹⁴ Ben Yusufu gbë zì a de Yakubua à mó kõn a daneno ní píngi. Añ píngi gõn baaagõ akuri assorome.

¹⁵ Ben Yakubu gàa Igipiti. Gwen à gàn kõn wa dezi pìnc ní píngi.

¹⁶ Wà sù kõn ní gènço Sekemu, ben wà n víi gbèwée kè Ibraï lù mira ü guu Amo nénoa à fia bònné kõn kondogio.

¹⁷ Kè lé kè Ludaa gbë Ibraïnè gurco kà kíi à papa, wa borii pari kù à káara Igipiti maamaa.

¹⁸ Ben kí dufu kè Yusufu dëroo kpata blè Igipiti.

¹⁹ À pásí kõn wa boriio à wéé tà wa dezinca, à tò añ nénco kwè añ gágá.

²⁰ Gurco beeéan wà Musa i à àisi maa. Wà à gwà a de be mo aagõme.

²¹ Kè wà à zìnna, ben Fili'auna néngbë à sè à à gwà a zínda né ü.

²² Wà Igipitino ñndë dà Musané píngi, à gëgbënsi ü yâ'ona guu kõn yâkënao.

²³ Kè à kà wë baplaa, à dà a nòse guu à gá a Isaraili daanc gwa.

²⁴ Kè à è Igipiti gbë e ía daa a gbë mèn dooa, ben à yâ sì kõn a gbëo à gëe bòa à à dë.

²⁵ Kè Ludaa yezi à a gbëno mì sí à gâzí, èe daa añ dëmè, mòde añ dëro.

²⁶ Kè guu dò, Isaraili gõn plaaanc e swèe kee, ben a mò à n yókõa à agbaa kpànné à bë: Ma gbëno, à kè dia ée ía daakõa kõ tëee?

²⁷ Ben gbẽ kẽ èe ū daa a gbẽndooa o yìpa Musazi à bẽ: Dé bé à n kẽ kí yāgōgōri ūwee?

²⁸ Ñ yezi ñ ma de lán n Igipiti gbẽ dè nà gĩan yó?

²⁹ Kẽ Musa yã pì mà, à bàa lè à tà Midiā bùsun. Gwen à négbéngbénò ìn gōn plaa.

³⁰ Wẽ baplaaa gbéran malaika bò à mòzi gbáan Sinai kpiii sae gyanto té guu.

³¹ Kẽ Musa dabuyã beeë è, à bò à sae. Kẽ à sɔzi à gwa, à Dii kòto mà à bẽ:

³² Mámbe n dezino Ibraï kõn Isaakuo kõn Yakubuo Luda ū. Vĩa Musa kù èe lugalugaa, èe fõ à wéé sè à gwàro.

³³ Ben Dii bène: Ñ n kyatee bɔbɔ, zaake guu kẽ n zen kú adonamɛ.

³⁴ Ma wéetämma kẽ wèe mɔ ma gbẽ kẽ aɔ kú Igipitinõne è sãnsã ma nì mbona mà, ben ma mɔ mà nì sí. Mé n zí Igipiti sa.

³⁵ Musa kẽ aɔ gìnè yã wà bẽ, dé bé à à kẽ kí yāgōgōri ūnne pìn Luda yã òne malaika kẽ bò à mòzi gyanto guu gãzĩ, à à zì kína kẽ eé n gbarɛ ū.

³⁶ Ambe à bònyo à yãbɔnsaenò kõn dabuyänò kẽ Igipiti kõn Isia Tëaao kõn gbáa guuo wẽ baplaa.

³⁷ Musa pì bé à bẽ Isarailinõne, Luda é n gbẽke sé annabi ū lán a bà.

³⁸ Musa pì kú kõn gbẽ kẽ aɔ kakõana pìnɔ gbáan, à kú gwe kõn wa dezino kõn malaika kẽ yã òne Sinai kpiii musuo. Ambe à yã wèndideenò sì à kpáwa.

³⁹ Wa dezino e à yã maro, ben aɔ gizi aɔ laasuu èara à tà Igipiti.

⁴⁰ Aɔ bẽ Arunane: Ñ tâa kenɔ kewe aɔ dɔwe aε, zaake Musa kẽ wa bɔe Igipiti, wá dɔ yã kẽ à à lero.

41 Gurɔ beeeeā a᷑ tāā pì lán zùswarene bɔrɔ bà, ben a᷑ saa òa a᷑ zibaa kè pó kè a᷑ kè n̄ zindane pì yā musu.

42 Ben Luda kp̄ee liñne à tò a᷑ dɔnzi kè ludambɛ pónɔne lán wà k̄ annabinɔ takada guu nà wà bè: Isarailinɔ, èe k̄ mámbe a saa òma gbáan w̄ baplaaro.

43 Tāā Mɔləki bisa kutaan á səna kɔn sɔsɔne tāā Rɛfā kè a zeo takao. Dii kè á pì a dɔnzi k̄éñnenɔ yānzin mé tó wà táao Babilɔnu kāa kpa.

44 Wa dezino Luda bà kuunañyo kutaa vĩ gbáan. Luda à taka òdɔa Musanɛ, ben wà kè lán Ludaa òne nà.

45 Kutaan pì ḡ Yɔsuane kɔn wa dezino, ben a᷑ mò wà bori pānde kè Luda pèm̄mañnenɔ bùsu sìmma. Kutaan pì kú gwe ai Dauda gurɔ.

46 Dauda pì nna kɔn Ludao, ben à wéε k̄ea le à e à kp̄é bo Yakubu Ludanɛ.

47 Sulemanu bé à kp̄é pì bònɛ.

48 Mɔde Luda Musude ègɔ kú kp̄é kè gbénteenɔ bò guuro, lán annabi ò nà:

49 Dii bè:

Musu né ma kíblekitame,
tɔt̄e né ma tintime.

Kp̄é kparee takan é bomɛɛ?

Mákpan ma pitakii kún?

50 Mámbe ma pó píngi k̄eroo?

51 Ludayādarisainɔn a ū! A nòsɛ wénaro! A swā gbāamɛ! Eègɔ gi Luda Ninizi, eègɔ kee lán a dezino bà.

⁵² Annabi kpareen a dezinɔ gì wéε tāazi? A᷑ gbē kè a᷑ gīakε wà Gbē Maa mɔna yã ò pìnɔ dède. Adee pìn a bɔ à kpεε a à dè sa.

⁵³ A doka kè malaikanɔ sùo sì, mɔde ée zĩ ke à yãaro.

Sitivĩ papana gbèo

⁵⁴ Kè a᷑ yã pì mà a᷑ pɔ fɛzi, a᷑ swaa sòzi.

⁵⁵ Ben Luda Nini dì Sitivĩ à wéε pè ludambεea, ben à Luda gakui è kɔn Yesuo zεna à ɔplaazi.

⁵⁶ Ben à bè: À ma! Ma ludambεe è wẽna, Gbẽntee Né zεna Luda ɔplaazi.

⁵⁷ Ben a᷑ ɔ tāta n̄ swālε a᷑ wii gbāaa lè, ben a᷑ kùsia ledole.

⁵⁸ A᷑ à gāe wà bɔ wéte kpεε, ben a᷑jε à pápaa gbèo le wà à de. A᷑ n̄ uta isinɔ bɔ wà kāe ðwazi kè wè benε Solu saε.

⁵⁹ Kè a᷑jε Sitivĩ pápaa gbèo le, à adua kè à bè: Dii Yesu, n̄ ma ninii sì.

⁶⁰ Ben à kùe à wii gbāaa lè à bè: Dii, n̄ton n̄ durun kékii daro. Yã beeon̄ ona gberan à gá.

8

¹ Solu kú gbē kè a᷑ Sitivĩ dènɔ kpεε.

Solu wéetāmma mɔna Yesudeenɔne

Zĩ beeon̄ wà nà wéetāna sɔsi gbē kè a᷑o kú Yerusalémunɔ maamaa. Zìrinɔ baasi, a᷑ fàakɔa n̄ píngi Yudea kɔn Samaria bùsunɔ guu.

² Ludayādari kenɔ Sitivĩ vñli a᷑ à gè óo dò kɔn wii gbāao.

³ Ben Solu a᷑a kè kɔn sɔsi gbēnɔ kaatena. Ègɔ gẽe ua kɔn uao àgɔ gɔgbēnɔ kɔn nɔgbēnɔ kūkūu àgɔ n̄ gáee à gá à n̄ ká kpésiaan.

Baarunnakpana Samaria bùsun

⁴ Gbẽ kẽ a᷑ fāakɔ̄anɔ̄ ḡà wà Yesu baaru kpà gu sãnda píngin.

⁶ Kè gbēnō Filipi yā mà, bensō a᷑ dabuyā kè à kēnō è, a᷑ làakari dò yā kè èe ooa kōn nòséo do.

⁷ Zaake gbē kē aō zīnnō gò́mma kōn wii gbāaaonō pari, bensō gbē kōkūnanō kōn erenō kékōa pari.

⁸ Ben wà pɔnnaa kè maamaa wéte pì guu.

⁹ Gõgbë kee kú gwe zaa zi wè benë Simo. Ègõ dabuyã këe à bò Samariadeenç sae, ben à a zïnda diè gbë bëeddee û.

¹⁰ Né féte gbënsi píngi è làakari dɔ à yãa aɔ̄ be: Gbë
pì né gbë kè wè benɛ Luda Gbääabitadeemɛ.

11 Dabuyã kè ègõ kεε n̄ té zaa gìkεna n̄ kũ gbāa.

12 Môde kè aõ kpata kè bò Luda kiaa baaru kè Filipi kpàíne kõn Yesu Kirisi tó mà, aõ sì, ben aõ batisi kè gõgbẽnõ kõn nõgbẽnõ n pingi.

¹³ Baa Simo yā pì sì à batisi kè, ben à nà Filipia. Kè à dabuyā kōn gbāa yā bíta kè Filipi e kεenɔ è, yā pìnɔ bò à sae.

¹⁴ Kè zìrinco mà zaa Yerusalem Samariadeenco Luda yā sì, a᷑ Pita kōn Yohanao zìm̄ma.

¹⁵ Ké a᷑ kà gwe, a᷑ adua kèńne le a᷑ Luda Nini e yānzi.

¹⁶ Wà n̄ batisi k̄e yā k̄n Dii Yesu t̄o, m̄de Luda Ninii e di a᷑ gb̄kearo.

17 Kè a᷑ ṽ k᷑m᷑ma, ben a᷑ Luda Nini è sa.

18 Kè Simo è aș Luda Nini è kɔn zìrino
ɔnammanao, ben à mòñne ɔɔo

¹⁹ à bè: À ma gba gbāaa pì se, lε gbε kε ma o kεa é Luda Nini e.

²⁰ Ben Pita bène: N oo kaatenyo, zaakε née daa né ludangbaa lú kōn ooome.

²¹ N oo kú zii pì guuro, n baka kú à guuro, zaakε n ñòsε maa Ludanero.

²² N kpεe li n yā zaaa pīne ñ adua ke Dii, ke eé sùu kεnyo kōn n laasuu beee takao gwεe?

²³ Zaakε má è kε sewεe kāsāa kú n guu, durun bà kànnε.

²⁴ Ben Simo bè: À adua kεmε Dii lε yā kε á ò ke tón ma lero yānzi.

²⁵ Kε Pita kōn Yohanao Dii sèeda kε añ à yā dàñne, ben añ èara añœ taa Yerusalεmu, añœ baaru nnaa kpaa Samaria lakutuno guu pari.

Filipi kōn Etiopia gbaade keo

²⁶ Dii malaika yā ò Filipinε à bè: Ñ fεe ñ gá sɔɔmete kpa. Ñ zé kε bò Yerusalεmu à gāa Gaza sε, zé kε bòe gbáan.

²⁷ Ben à dà zén. Etiopia gbεkee té zé pīn. Etiopia bùsu kína kε de nɔgbε ūu kε wè bene Kandase bεgwarime, à auziki dākparinɔ gbεnsimε. À mò à dɔnzi kε Yerusalεmu,

²⁸ ben à lìara èe taa vεena a sɔgoro guu, èe annabi Isaya takada kyó kεe.

²⁹ Ben Luda Nini bè Filipinε: Ñ gá ñ sɔ sɔgoro kεkāazi.

³⁰ Ben Filipi bàa lè à gāa. À mà èe annabi Isaya takada kyó kεe, ben à à là à bè: Ñ kyó kε née kεe bɔkɔtε dɔɔ?

³¹ À wèala à bè: Tó gbεkee e à bɔkɔtemero, mε fɔ mà à dɔrɔ dɔɔ? Ben à Filipi sìsi à gè à vεe à sae.

32 Yã kè èe à kyó kεε pìn yè:
 Lán sãa kè wèe gaa à kòto kpá bà,
 lán sãne bòrò kè wèe à kã kεε bà,
 à yñte kpë èe lé wëkñaro.

33 Wà wí dàa,
 wèe yãkpæe kεo a zéaro.
 Dé bé eé fñ à à gurò gbëno yã oo?
 Zaake wà à wëndi bò anduna guu.

34 Ben gõgbë pì bè Filipinε: N omε, dé musun
 annabi yã beee ò sõ? À zïndan yó ke gbë pãndemε?

35 Naana Luda yã pìa Filipi Yesu baaru nnaa kpàne.
36 Kè añœ gaa aε, añ kà í kiia, ben gõgbë pì bè: N í
 gwa kè. Bó bé eé kpámε mà batisi kεε?

37 Ben Filipi bène: Tó n yã pì sì kõn nòsεo do, né fñ.
 À wèala à bè: Má sì kè Yesu Kirisi né Luda Némε.
38 Ben à bè wà góro ze. Ben añ plaa ní píngi añ pìta
 wà gë ín. Ben à à batisi kè.

39 Kè añ bikù baa, ben Dii Nini Filipi kpà guuzi,
 gõgbë pì e à e dɔro, ben pønnaa guu à gë zéla.

40 Filipi a zïnda è ze Azotu, ben à gàa à Yesu baaru
 nnaa kpà wéte kõn wéteo ai à gàa à kào Sizarea.

9

Yesu bɔ à mɔna Soluzi (Zír 22:6-16, 26:12-18)

1 Gurò beeaa sõ Solu e pò bɔɔ a yñ, èe yã pásñ oo
 Dii ìbanç dëdëna yã musu. À gàa sa'oriki kiia,

2 à gbèkaa à takada kë Damasiku
 aduakεkpëdeenɔnε à kpáawa, le tó à zé pì deenɔ
 è gwe, gõgbëno kõn nògbëno ní píngi, eé ní kúkú à
 suñyo Yerusalεmu.

3 Kè à dà zén, èe gaa à kà kii kõn Damasikuo, ben kândo gupuraa bò ludambé à damala.

4 À bò à lèe, ben à kòto mà à bènε: Solu, Solu, bó bé à tò née wéé tāamaa?

5 Ben à bè: Dén n ūu, Dii? Ben à wèàla à bè: Mámbe Yesu kè née wéé tāaa ū.

6 Ñ fεe ñ gε wéte guu, weé onne yã kè né ke.

7 Gbε kè aɔ̄e gaa ledoono ḡ sāii. Aɔ̄ kòto pì mà, mɔ̄de aɔ̄e gbεke ero.

8 Kè Solu fεe, à a wéé wè, ben èe guu ero. Ben wà à kù a ɔ̄a wà gào Damasiku.

9 À kè gurо aagõ gu'ena sai, èe pó blero èe í miro.

10 Yesude kee kú Damasiku kè wè bene Anania. Dii yã òne wéegupu'ena guu à bè: Anania. Ben à wèàla à bè: Mae kè, Dii.

11 Ben Dii bènε: Ñ fεe ñ da zé kè wè be Súusun ai Yudasi be ua ñ Taasu gbε kè wè bene Solu gbeka. Èe adua kee gwe.

12 Wéegupu'ena guu à n e, n mɔ̄ n o kèa le à guu e.

13 Ben Anania bènε: Dii, má mà wà gbε pì yã ò pari, lán à yã zaaa kè n gbε kè aɔ̄o kú Yerusalémunonε nà.

14 Sa'orikinò à gbà zé à gbε kè aɔ̄e n sisii gura kènɔ̄ kūkū. Beee yānzi à mòzi.

15 Ben Dii bènε: Ñ gá, zaakε ma gbε pì sè à gá ma tó bɔ̄ borí pāndenonε kõn n kínano kõn Isarailinonε.

16 Lán eé wéetāmma e ma tó yānzi nà mé ɔdɔane.

17 Ben Anania bò à gào à ḡ ua pìn, à o kè Solua à bè: Solu ma gbε, Dii Yesu kè bò à mònzi zén gurò kè née mɔ̄o kè, àmbe à ma zī le ñ guu e Luda Nini summa yānzi.

¹⁸ Gwe gɔ̄o pó bɔ̄e à wéen lán kpɔ̄teε bà a᷑ lèε, ben à guu è. Ben à fèε à batisi kè.

¹⁹ Kè à pó blè, à gbāaa è.

Solu waazikēna zaa Damasiku

Solu gurɔplaa kè kɔ̄n Damasiku Yesudeenɔ,

²⁰ ben à nà Yesu yã waazikēnaa gɔ̄o Yudanɔ aduakεkpēnɔ guu, à bè Yesu né Luda Némε.

²¹ Yã pì bò gbẽ kè a᷑ mānɔ sae a᷑ bè: Gbẽ beee bé èe gbẽ pì sìsirinɔ ásaru ke Yerusalɛmuroo? Àmbe èe mó kè à n kūkū à tányo sa'orikinɔ kiiaroo?

²² Solu sɔ̄ gbāaa ègɔ̄ kaara, ben à yã Yuda kè a᷑ kú Damasikunɔ fù à òdɔańne kè Yesu né Mesayamɛ.

²³ Gurɔ plaaa gbera Yudanɔ lé kpàkɔsɔzi a᷑ à dɛ,

²⁴ ben à n lékpakɔsɔnaazii pì mà. A᷑e wéte biielenɔ dákpaā fāantɛ kɔ̄n gwāavīlɔ le wà à dɛ yānzi.

²⁵ Gwāavīl Solu gbēnɔ à dà gbiín wà à gbàre kɔ̄n bào bàazi bɔ̄na bii musu.

Solu waazikēna zaa Yerusalɛmu

²⁶ Kè à kà Yerusalɛmu, à wéte à na Yesudeenɔ, ben a᷑ vĩa kēnɛ ní píngi, a᷑e à Yesudekɛ wéé síro.

²⁷ Ben Banaba à sè à gàao zìrino kiiia, à gbàńne lán Solu Dii è zén nà kɔ̄n yã kè Dii òneɔ kɔ̄n lán à Yesu yã ò gupuraaa nà zaa Damasikuo.

²⁸ Ben Solu gɛ́ ní té à lìgańyo Yerusalɛmu à yã ò gbēnɔne kɔ̄n Dii tóo gupuraan.

²⁹ Kè à yã ò Yuda Girikiyāmarinɔne à leokpakɔa kēńyo, ben a᷑e wéte wà à dɛ.

³⁰ Kè à gbēnɔ dò, a᷑ gàa wà zènɛ Sizarea, ben à tà Taasu.

³¹ Beee gbera sɔ̄si kè kú Yudea kɔ̄n Galilio kɔ̄n Samaria bùsuo kuu aafia píngi. A᷑e gbāa kūu wèe

gaa aε vĩakεna Diine guu, a᷑œ kaara k€ Luda Nini
ní làakari kpàεñne yānzi.

Aineα kēkōana

³² Pita è lili o wéte kōn wéteo píngi, ben à ḡaa Luda
gbē k€ a᷑œ kú Lidano gwa.

³³ À ḡgbē k€ wè benε Aineα è gwe, à k̄ò kù kaεna
wè s̄oraaḡ.

³⁴ Ben Pita bène: Aineα, Yesu Kirisi n kēkōa. Ñ f̄ee
ní n p̄e koko. Ben à f̄ee ḡō.

³⁵ Lidadeenɔ kōn Sarɔnudeenɔ à è, ben a᷑ lìe wà
aε dò Diiia.

Tabita f̄ee na gaan

³⁶ N̄gbē Yesudee kee kú Yɔpa à tón Tabita, kōn
Giriki yāo s̄ō Dókasi. Tó p̄i b̄e zō. Yā maa kena
pèkōrea, bensō à takaasideenɔ wēnda d̄.

³⁷ Guro beeéan à gyāa k€ à ḡa. K€ wà à zú ò, wà à
s̄è wà dàe kpé musu guu.

³⁸ Yɔpa s̄ō zà kōn Lidaoro. K€ Yesudeenɔ mà
Pita kú gwe, a᷑ n̄ ḡon plaaanɔ z̄la a᷑ wéé k̄ea wà
b̄e: Ñ mó wa kiia kpakpaa.

³⁹ Ben Pita f̄ee à ḡaañyo. K€ à kà, wà dìdio kpé
p̄i musu. Ben gyaanɔnɔ s̄ōzi n̄ píngi kōn ó d̄oo, a᷑
uta kōn pókāsāa k€ Tabita k€ gurɔ k€ à kpé kúñyonɔ
d̄oanε.

⁴⁰ Pita p̄em̄ma à n̄ b̄oé b̄aazi. À kùe à adua k€, ben
à aε dò ḡe p̄ia à b̄e: Tabita, ñ f̄ee. K€ à wéé wè, à Pita
è, ben à f̄ee à v̄eε.

⁴¹ Pita à k̄ò a ᷑a à à f̄ee à à z̄e. Ben à Luda gbē p̄inɔ
s̄isi kōn gyaanɔnɔ, ben à à kpàm̄ma b̄eε.

⁴² Yā p̄i dà Yɔpala píngi, ben wà Dii náanε k€ gwe
pari.

43 Pita gurɔplaa kè gwe zaa Simɔ Æa bε.

10

Pita kɔn Kɔneliuo

1 Gbẽkee kú Sizarea à tón Kɔneliu. Àmbe soza gāli kè wè be Itali gāli gbẽnsi ũ.

2 Gbẽ pì né ludayādarimɛ, ègɔ Luda vĩa vĩ, àpi kɔn a bεdeeno ñ píngi. È gba da maamaa, bensɔ ègɔ adua kεe gɛn baaagɔ.

3 Zilea fāantɛ mò aagɔ à Luda malaika è tɛtɛntɛ wéegupu guu, à gɛ a bε à bène: Kɔneliu.

4 Ben Kɔneliu wéé bìia kɔn vĩao, ben à bè: Bómeɛ, Dii? À wèala à bè: N aduakɛna kɔn n gbadana gbẽnɔneo kà Luda kiia, ben à sì.

5 N̄ gbẽnɔ zĩ Yɔpa sa, le aɔ Simɔ kè wè benɛ Pita sisi.

6 À pita gbẽ kè wè benɛ Simɔ Æa bε. À bεɛ kú ísia léa.

7 Kè malaika pì tà, Kɔneliu a zíkeri gɔn plaa kenɔ sisi kɔn soza ludayādari kè nazio.

8 Kè à yã pì tɔkɛñne píngi, ben à ñ zĩ Yɔpa.

9 Kè guu dɔ, ben aɔ dà zén aɔ kà kii kɔn wéte pio. Gurɔ beeɛa kè ɔfántɛ kà mìdangura, Pita dì kpé musu le à adua kε.

10 Nɔaa e a dεe à yezi à pó ble, ben gurɔ kè wèe póblee kεe à wéegupu è.

11 À ludambɛe è wẽkɔana, pókee e pitaa lán bisa bíta bà. Bà dɔdɔna a gẽtɛe mèn siigɔnɔa píngi, èe suu gizí.

12 Pó borí píngi kú à guu, nɔbɔnɔ kɔn póttaa'onkusəanɔ kɔn bāanɔ.

13 Ben wà bène: Pita, ñ fεɛ ñ dε ñ só.

¹⁴ Ben Pita bè: Agya Dii. Mée tè pó ke pó gbásí ble zikiro.

¹⁵ Ben à kòto pì mà à gèn plaadeeo dɔ wà bè: Pó kè Luda bè à zëna, ñton à tè boro.

¹⁶ À kè le gèn aagɔ, ben kāndo wà pó pì gá wà tào ludambé.

¹⁷ Pita e bídi kεe wéegupu kè à è pìa, ben Kɔneliu zìri kè aɔ Simɔ bεe gbèkansà kà gɔɔ, aɔɔ zëna gānulea.

¹⁸ Aɔ lé zù wà gbèka tó gwen Simɔ kè wè benɛ Pita pitan.

¹⁹ Ai tia Pita e laasuu lεe wéegupu kè à èa, ben Luda Nini bène: Gɔɔn aagɔɔnɔɔ e n gbekaa.

²⁰ N pita ñ gáñyo seka sai, zaakε mámbe ma ñ zímma.

²¹ Ben Pita pita à gáa gbε pìnɔ kiia à bè: Mámbe gbε kè ée gbekaa ū. Bóyānzin a mɔ kèzi?

²² Aɔ bè: Sozancɔ gbénṣi Kɔneliu bé à wa zí. Gbε maaamɛ, à Luda vĩa vĩ. Yudancɔ píngi è à tó nnaa sí. Luda malaika bène à n sisi ñ mó a bε le à n yã ma.

²³ Ben Pita gènyo ua à ñ yàari kè.

Kè guu dò, à fεe à dàñyo zén. Yɔpa Yesude kenɔ gáao ledo.

²⁴ À gurɔ aagɔdeen aɔ kà Sizarea. Kɔneliu a danenɔ kɔn a gbénna fèfènɔ kàkɔa èe ñ dãa.

²⁵ Kè Pita gɛ ua, ben Kɔneliu gáa à dààle à kùe à aεzí.

²⁶ Ben Pita à fεe à bè: N fεe ñ ze. Gbènteen ma ū se.

²⁷ Èe yã ooo ai aɔ gáa wà gèo kpén, ben à gbénɔ lè kakɔana gwe paripari.

²⁸ À bène: Á dɔ kè Yudancɔ zé vĩ aɔ yākɔte kɔn borí pāndeо ai aɔ gɛ ñ uaro. Mɔde Ludaan òdɔamɛ màton

gbẽke gbãsĩ gwa ke mà à tè boro.

²⁹ Beee yânzi kè wà ma sisi, ma mɔ seka sai. Má yezi mà yã kè a ma sisia ma sa.

³⁰ Ben Kɔneliu bè: À gurɔ siigɔdeen yè, kè mée adua kεe ma be ɔfãntẽ mò aagɔ mɔndaa'i. Ben kāndo ma gbẽke è zena ma aε à pókãsãa kè èe té kεe dana

³¹ à bè: Kɔneliu, Luda n aduakena sì, n gbadana kàne.

³² Ñ gbẽnɔ zĩ Yɔpa Simɔ kè wè benɛ Pita sísi. À pìta Simɔ Áa be zaa ísia léa.

³³ Ben ma gbẽnɔ zìmma gɔɔ. Lán n mɔ nà à kè maa. Tia sa wa píngi wá kú kè Luda dɔna guu, lε wà yã kè Dii ònnɛ ñ oweē ma yânzi.

Pita yã'ona

³⁴ Pita nà yã'onaà à bè: Má sì yãpura sa kè Luda è gbẽke wéε gwaro.

³⁵ Bori sãnda píngi té gbẽ kè èe vĩa kεenɛ, bensɔ è yã maaa kεe, adee yã bε è káne.

³⁶ Ñ lékpãsã kè Ludaa kè Isarailinɔnɛ dɔ, à kenaao nna Yesu Kirisi gázɔ baaru nnaa kpàníne. Àmbe bori sãnda píngi Dii ũ.

³⁷ Á yã kè kε Yudea gu sãnda píngi dɔ, lán à nàa nà zaa Galili Yaaya waazikɛna batisikɛna yã musu gbera.

³⁸ Á dɔ lán Luda a Ninii pìsi Yesu Nazaretia nà, ben à kú kɔn gbãaao à gáa wéte kɔn wéteo, à yã maaa kènne à gbẽ kè Ibilisi ñ gásã fínnɛ ñ kpɛenɔ kɛkɔa, zaake Ludaa kúo.

³⁹ Wámbe yã kè kε Yudea bùsun kɔn Yerusalɛmuo píngi sèedadeenɔ ũ. Wà à lògo lía wà à dè,

⁴⁰ ben Luda à fée bona gaan à gurō aagđdee zī à tò à a zīnda òdɔawe.

⁴¹ Èe ke gbē sānda píngi bé à à èro, sé wamɔwa kè Luda gĩake à wa se à sèedadee ūunō. À feena gaan gbéra wa pó blè wa í mìo.

⁴² Ben à dìewe wà waazi ke gbēnōne wà oíne kè ambe gbē kè Ludaa dìe gbē bēenō kōn gèwāadeenō píngi yākpaekeři ū.

⁴³ Annabino píngi à yā ò ař bē gbē kè ař à náane kēnō durunnō é kěm̄ma à tó gāzī.

Luda Nini pitana borí pāndenō

⁴⁴ Gurō kè Pita kpé èe yā pì ooíne, Luda Nini pīta gbē kè ařoe yā pì maanča ní píngi.

⁴⁵ Yā pì bò Yuda Yesudee kè ař mò kōn Pitaonō sae, kè baa borí pāndenōn Luda a Ninii pīsim̄ma gbaa ū yānzi.

⁴⁶ Zaake ařo mà ařoe yāke borii oo ařoe Luda yābōnsae kēnanō oo. Ben Pita bē:

⁴⁷ Gbē pīnō Luda Nini è lán wa bà. Dé bē é fō à gírīne ní batiskēnazi?

⁴⁸ Ben à bē wà batisi kēnne kōn Yesu Kirisi tō. Ben ař wéé kēa à gurōplaa kēnyo.

11

Pita borí pāndenō yā gbāna Yuda Yesudeenōne

¹ Zìrinō kōn Yesudee kè ařo kú Yudeanō mà lán borí pāndenō Luda yā sì nà se.

² Kè Pita sù Yerusalemu, gbē kè ař zè kōn bàngukēyāonō à taari è

³ ař bē: N gēgefōdeenō bē n pó blènyo.

⁴ Ben Pita fée èe yā pì bōkōtēeñne zéazea à bē:

⁵ Má kú Yɔpamɛ, mée adua kɛɛ, ben ma wéegupu è. Ma póke è lán bisa bíta bà, bà dɔdɔna à gëtëe mèn siigjɔnɔa, à bò ludambe èe pitaa ma kiiia.

⁶ Ma wéɛ pèa tíii, ma nɔbɔnɔ è à guu, sëtɛpɔnɔ kɔn pótaa'onkuseanɔ kɔn bāanɔ.

⁷ Ben ma kòto mà wà bëmɛ: Pita, ñ fɛɛ ñ de ñ só.

⁸ Ben ma bè, agya Dii, tè pó kessɔ pó gbásí kee e gë ma lén zikiro.

⁹ Kòto pì bona ludambe gɛn plaadee bè dɔ, pɔ kè Ludaan kèkè à gɔ wásawasa, màton à tè boro.

¹⁰ À kè le gɛn aagɔ, ben wà èara wà gà píngi wà tào ludambe.

¹¹ Guro beeé zakan gɔn aagɔ kè wà ní zíma bona Sizareanɔ mò ua kè má kún.

¹² Ben Luda Nini bëmɛ mà gányo seka sai. Wa gbë gɔn swéedoo kèkünnɔ gáamao ledo se, ben wa gë gbë kè gbë pìnɔ zìmaa be.

¹³ Ben à òwe lán a malaika è nà, à bò à mòazi a kpén à òare à gbë zí Yɔpa à ma sísi,

¹⁴ le mà yã kè eé a mì sí oare, api kɔn a bëdeenɔ ní píngi.

¹⁵ Kè ma na yã'ona, Luda Nini pitaríma lán à pítawa káaku nà.

¹⁶ Ben yã kè Dii ò kè dòmagu kè à bè, Yaaya gbënnɔ batisi kè kɔn ío, api sɔ é wa batisi ke kɔn Luda Ninio.

¹⁷ Kè Luda gba dɔnkɔ kèñne kɔn wamɔwa kè wa Dii Yesu Kirisi náane kènɔ, dén ma ū mà fɔ mà gí Ludane?

¹⁸ Kè aɔ yã pì mà, aɔœ yâke o dɔro, ben aɔ Luda tó bò wà bè: Wá è Luda èara à bori pãndenɔ gbà zé dɔ aɔ nòse lie aɔ wèndi kè è yãaroo e.

Antiokudeenɔ zena kɔn Yesuo

19 Wéetämmana kè fée Sitiví gaa gbera bé à tò gbénɔ fàakɔa wà tà Fenisia bùsun kɔn Sipiru bùsuo kɔn Antiɔku, aɔɔe Luda yã oo Yudanɔne ntẽe.

20 Mɔde aɔ gbẽ keno né Sipiru bùsu kɔn Sireni bùsuo gbénɔne, ben aɔ già Antioku aɔɔe yã oo bori pàndenɔne se dɔ, aɔɔe Dii Yesu baaru nnaa kpaañne.

21 Dii e o daam̄ma, ben gbénɔ yã pì sì pari aɔ ae dɔ Diiia.

22 Ben yã pì baaru kà Yerusalemu sɔsi gbénɔ kiia, ben aɔ Banaba zì Antioku.

23 Kè à kà gwe, à è lán Luda aubarika kèníne nà, ben à pɔɔ kè nna. À lé dàmma n̄ píngi aɔ ze kɔn Diio kɔn nɔsse do.

24 Banaba né gbẽ maaame, Luda Nini kɔn ludanaanekənao pèkɔrɛa, ben wà kàara Dii gbénɔ guu pari.

25 Ben Banaba già Taasu le à Solu wetɛ.

26 Kè à à è, ben à sùo Antioku. Aɔègɔ kaakɔa kɔn sɔsi gbénɔ paripari aɔgɔ yã daańne ai wè do papana. Antioku gwen wà Yesu ibanɔ sìsin Yesudeenɔ û káaku.

27 Gurɔ beeean annabinɔ bò Yerusalemu aɔ mò Antioku.

28 Aɔ gbẽ kè wè benɛ Agabu fée à zè à gĩakɛ à dekaa bíta kè eé ká anduna guu píngi yã òníne kɔn Luda Nini gbāaao. Kalaudiú kiblenà gurɔn dekaa pì kà.

29 Ben Yesudeenɔ zèo wà n̄ gbẽ kè aɔɔ kú Yudeanɔ kámasa kɛ lán baade gbāaa kà nà wà kpásáñne.

30 Ben aɔɔ kè le aɔ Banaba kɔn Soluo zìo aɔ kpá n̄ gbénsinɔa.

12

Yemisi dēna kōn Pita dana kpésiaan-o

1 Gurō beeēan kí Herodu o pèe Yesude kenɔa pāsīpāsī.

2 À Yohana v̄i Yemisi dē kōn fēedaaao.

3 Kè à è yā beeē kē Yudanōne nna, ben à èara à Pita kū dō. À beeē kē Buredi Sēse'ēzēsai z̄ibaa z̄imē.

4 Kè à Pita kū, à à dà kpésiaan à à nà sozanōne ñ ɔzī aō à dākpa. Soza p̄inō gāli doo né gōn siisiigōmē leo siigō. À dīe à yākpaē keo gbēnō wāa Banla z̄ibaa gbēra.

5 Ben wà Pita kūna kpésiaan, mōde sɔsi gbēnō e adua keēne zena sai.

Pita bōna kpésiaan

6 Zī kē tō guu dō kē Herodu é bōo, zī beeēa gwāavīn Pita e ii oo soza gōn plaaanō dagura yina kōn mōkyakooo mēn plaa, bensō gōn plaaanō kú kpeelēa aōe kpé pì dākpaa.

7 Kāndo gō Dii malaika ḡe gwe, ben kpé pì pù. À Pita lè a gbāntēa à à vù à bē: N̄ fēe kpakpaa. Ben mōkyakoo p̄inō bōe à cōa.

8 Ben malaika pì bēne: N̄ n̄ uta da n̄ n̄ kyatee kpá. Pita kē lē, ben malaika pì bē: N̄ n̄ uta kakōa n̄ kū n̄ témazi.

9 Ben Pita bō à tēzi. Èe yā kē malaika e keēne dō yāpuraa ūro, èe daa nanaan ée oo.

10 Aō ḡete gudākpari kákula kōn à plaadeeo, ben aō kà b̄ilēa. B̄ilē pì gbà né mōmē, ben à wēñne kōn a z̄indao. Aō bōe aōe gēe wētēn, ben gwe gō malaika pì Pita tō zēdaa guu.

11 Kè Pita wéé kékõ à bë: Má dõ sãnsã sa kë Dii a malaika zì, le à ma bɔ Herɔdu ɔzí kõn yã kë Yudanɔ wéé dɔzi wà kẽmεeo píngi.

12 Kè à làakari sù, à gàa Yohana kë wè benε dɔ Maaku da Mariama bε. Wà kakõana gwe pari wèe adua kεε.

13 Kè à gānu gbà lè, ben nɔgbẽ zíkεri kë wè benε Roda gàa gwa.

14 Kè à Pita kòto dɔ, pɔnnaa guu èe zé wẽro, à bàa lè à èara à gàa à bène Pita ze kpεεlεa.

15 Wà bène: Ìa e kaamman yó? Ben à zèo kë yāpurame. Ben wà bë: À malaikame.

16 Pita kpé èe gbà lεε. Kè aɔɔ wɛ, aɔ à è, ben yã pì bɔ ñ saε.

17 Ben à o kène yáku aɔ yítε, ben à tɔkẽñne lán Dii a bɔ kpésiaan nà. Ben à bë: À gá à o Yemisine kõn wa gbẽ kpaaanɔ. Ben à bɔ à gàa gu pãndea dɔ.

18 Kè guu dɔ, zɔka gbääa g̃e sozanɔ dagura aɔe kɔ lalaa: Bó bé à Pita lε?

19 Herɔdu bë wà à wεtε. Kè wèe à ero, ben à yã lala gudãkpari pìnɔa, ben à bë wà ñ dεdε.

Herɔdu gana

Beee gbera Herɔdu bɔ Yudea à gàa à gurɔplaa kë Sizarea.

20 À pɔ f̃e Tayadeenɔ kõn Sidõdeenɔzi maamaa, ben gbẽ beeенɔ ledole kë aɔ mì à gwa ledo. Aɔ giàa kína pì begwari Blasatu kiia. Kè Blasatu ñ yãzε è, aɔ giàa ledole kë kõn Herɔduo, zaake aɔ bùsu póblee è bɔ à bùsumme.

21 Kè gurɔo kë wà dìe kà, Herɔdu a kíble'utano dà à gàa à ṽeε a tintia, ben à yã ò gbẽnɔne.

²² Gbẽnɔ wii lè wà bè: Luda ke bé èe yã oo, èe kε gbẽnteenlo.

²³ Gwe gɔɔ Dii malaika à lè à à nè, kè èe bítakεe dɔ Lusanɛro yānzi, ben à mè kòkɔ kà à gà.

²⁴ Luda yã gɔ dagula èe kaara.

²⁵ Banaba kɔn Soluo sɔɔ, kè aɔ ñ kámasa yã kɛkɛ wà yāa, aɔ bɔ Yerusalɛmu aɔ Yohana kè wè benɛ Maaku sè wà tào.

13

Banaba kɔn Soluo zīna

¹ Annabino kɔn yādannerinɔ kú Antiɔku sɔsi gbẽnɔ té, aɔ tón Banaba kɔn Simeɔ kè wè benɛ Báasiaao kɔn Sireni bùsu gbẽ Lusiuo kɔn Manaɛ kè né blè kɔn kí Herɔduo ledooo kɔn Soluo.

² Gurɔɔ kè aɔɔe dɔnzi kε Diine kɔn léyinao, Luda Nini bè: À Banaba kɔn Soluo diɛ ñdona zii kè ma ñ séa yānzi.

³ Kè aɔ lé yì aɔ adua kè, ben aɔ ñ dìdiríma aɔ ñ gbáe, aɔ dà zén.

Kuuna Sipiru bùsun

⁴ Kè Luda Nini Banaba kɔn Soluo zì le, aɔ gáa Selusia. Zaa gwe aɔ gɛ góro'itɛn aɔ gáa Sipiru bùsun.

⁵ Kè aɔ kà Salami, aɔ Luda yã waazi kè Yudanɔ aduakɛkpɛnɔ guu. Yohana Maaku kúnyo dɔnléri ũ.

⁶ Aɔ bɔe luan pìn ai Pafɔ, ben aɔ kpàkɔa kɔn Yuda dabukeri kè de annabi egee ũuo gwe. À tón Yesunɛ.

⁷ Ègɔ kú kɔn bùsu pì gbẽnsi Segiu Pɔluo. Gbẽnsi pì né ɔndɔrimɛ, ben à Banaba kɔn Soluo sìsi kè à yezi à Luda yã ma yānzi.

⁸ Dabukeri pì tón Elima kōn Giriki yāo. À íbete kpànyo, èe weteè à gbensi pì swā gbāgbā le àton Yesu náane kero yānzi.

⁹ Ben Solu kè wè be dō Pɔlu, Luda Nini dìa, ben a wéé pè Elima à bë:

¹⁰ Ibilisi néñó doken n ù! Maa píngi kpaaside! Gbēntee kè yā zaa píngi pèkɔr ea! Wéezéri pásí! Né Dii zé súusu liena kpεegānda téroo?

¹¹ Tia sa Dii é o kúemma le ñ vña kū. Né gurɔplaa ke ɔfánté'esai. Gwe gɔɔ Elima wéé gɔ dāadāa, gusiaa kùea. Ben èe o máemaee à gbē wete à a o kū.

¹² Kè gbensi pì yā kè kè pì è, à Dii náane kè, zaake Dii yā kè Pɔlu dàne à kù gbāa.

Kuuna Antiɔku kè kú Pisidia bùsun

¹³ Ben Pɔlu gè góro'iten kōn a gbēnɔ aɔ bò Pafɔ wà gáa Pega, Pamfilia bùsun. Gwen Yohana Maaku n tón à èara à tà Yerusalemu.

¹⁴ Bɔna Pega aɔ gáa Antiɔku kè kú Pisidia bùsun. Kámmabogurɔɔ zí aɔ gáa wà vɛe aduakεkpén.

¹⁵ Doka kōn annabinɔ takadanɔ kyókēna gbéra aduakεkpé gbēnsinɔ gbē zì à bëné: Gbēnɔ, tó á kaarana yāke vĩ à o gbēnɔnε, à o.

¹⁶ Ben Pɔlu fée à o zuñne à bë: Isarailinɔ kōn borì pānde dɔnzirinɔ, à ma yā ma.

¹⁷ Isarailinɔ Luda wa dezinɔ sè, ben à n̄ borii kàara kè aɔ kú Igipiti bùsun. Ben à bònyo gwe kōn a gbāa bítao.

¹⁸ À n̄ gwa gbáan lán wè baplaaa bà.

¹⁹ À gbāaa blè Kanaa bùsu borì mèn swεεplaaanɔa, ben à n̄ bùsu pì kpà́mma.

20 À píngi kà wè wàa plaa kpé baplaa akuri taka. Beee gbéra à yāgōgrinɔ dìeñne ai à gáa pé annabi Samuelia.

21 Kè aõ kína gbèka, ben Luda Kisi né Solu, Béyámi borii dìeñne. À kpata blè wè baplaa,

22 ben Luda à bò kpatan à Dauda kà à gëe ū. Luda Dauda yã ò à bë á è Yesé né Dauda pɔɔ këare, eé a poyezi píngi yã këmè.

23 À borii guu à Yesu bòn Isarailinɔne Mìsiri ū lán à à lé gbè nà.

24 Ai Yesu pì gõ gá mó Yaaya gíake à waazi kè Isarailinɔne ní píngi, à òíne aõ ní nòsé lie aõ batisi kε.

25 Kè Yaaya zíi kà yáana à bë: Dén ée daa má dε a ūu? Gbë kè á wéé dɔzin ma ūro. À ma! Adee e mɔɔ ma gbéra, mée ká mà à kyatee bɔbɔnero.

26 Ma gbënɔ, Ibraï boriinɔ kõn bori pànde dɔnzirinɔ, wapinɔn Luda mìsina yã këkii kpàsáwe.

27 Yerusalémudeenɔ kõn ní gbäädeenɔ e Yesu dɔro, aõœ annabinɔ takada kè wègɔ à kyó kε kámmabogurɔ zí píngi zé dɔro, ben aõ tò annabi pìnɔ yã pàpa aõ yã vèea.

28 Aõœ yãke ea kè à kà wà à dero, ben aõ wéé kè Pilatia wà à dε.

29 Kè aõ yã kè wà kè à yã musu kè píngi, wà à pìta lía wà à dàe miraweeñ.

30 Mɔde Luda à fée bɔna gaan.

31 Gurɔ pariinɔ guu à bò à mò gbë kè aõ bò Galili aõ gáao Yerusalémunɔzi. Aõmbe à sèedadeenɔ ū gbënɔne.

32 Wapinɔ sõ, wa mɔ à baaru nnaa kpáare. Lán Luda lé gbè wa dezinɔne nà

³³ à kè wamɔwa kè wá dε aɔ̄ borii ɲunɔnɛ, à Yesu fɛɛ lán wà ò Saamu plaadee guu nà. Luda bè:
Ma nén n ũ,
gbàan ma n i.

³⁴ Èe yai kūro, mɔde Luda à fɛɛ bɔna gaan lán Luda
ò nà yā à bè:
Mé kúadona aubarika kεare yāpura
lán má ò Daudane nà.

³⁵ Ben wà ò gukea dɔ̄ wà bè:
Né we n gbɛ kè kú adona yai kūro.

³⁶ Dauda sɔ̄ Luda pɔyezi kè a gurɔa, à gà wà à mira
kpàkɔzi kɔ̄n à dezinc pɔ̄o, ben à yai kù.

³⁷ Gbɛ kè Luda à fɛɛ bɔna gaan pì e yai kūro.

³⁸ Ma gbɛnɔ, àgɔ dɔ̄ kè durunnɔ kɛnnɛna waazi kè
wée kεearee bò Yesu gázimɛ.

³⁹ Musa doka è fɔ̄ à tò yā bɔ́nyo nnaro, mɔde Luda
è tó yā bɔ̄ kɔ̄n gbɛ kè aɔ̄ye Yesu náane kεenɔ nna à
píngi guu.

⁴⁰ À làakari kε, le yā kè annabinɔ ò tón a lero

⁴¹ aɔ̄ bè:

À ma, a faborinɔ,
à kε giri à kaate,
zaake mé yāke kε a gurɔa.
Baa tó wà òare, é síro.

⁴² Kè Pɔlu kɔ̄n Banabao e bɔee aduakεkpɛn, wà
kùleñne aɔ̄ εara wà mó yā pì oñne kámmaboguro làa
dɔ̄.

⁴³ Kè wèe fãakɔa, Yudanɔ kɔ̄n gbɛ kè aɔ̄è dɔ̄nzi
kεñyɔnɔ bò wà tè Pɔlu kɔ̄n Banabaozi pari. Aɔ̄ yā
òñne aɔ̄ lé dàm̄ma, le aɔ̄gɔ gaa aε kɔ̄n gbɛkε kè Luda
kèñneø.

⁴⁴ Kámmaboguro làa wétedeenɔ kàkɔa ní píngi wà
mò Dii yā ma.

45 Kè Yudanɔ parii è lε, aɔ̄ nɔ̄segɔ̄aano kpà maa-maa, ben aɔ̄e Pɔ̄lu yā ege boo wèè à sɔ̄sɔ̄.

46 Ben Pɔ̄lu kɔ̄n Banabao yā òíne kɔ̄n kùgbääao wà bè: Ámbe à kɔ̄ sìo wà Luda yā oare gĩa káaku. Zaake a gizi ée daa ée ká à wèndi kè è yääroo ero, wé εara wà aε dɔ̄ bori pāndenɔ̄ sa.

47 Zaake Dii yā kè dìewe à bè:
Ma n diε gupuraa ũ bori pāndenɔ̄ne,
lε ñ gá kɔ̄n mísina yão ai tɔ̄te lé zekia.

48 Kè bori pāndenɔ̄ yā pì mà, aɔ̄ pɔ̄o kè nna aɔ̄ bèε lì Dii yāne, ben gbε kè Luda n̄ díε wèndi kè è yääro pó ūunɔ̄ Yesu náane kè.

49 Ben Dii yā dà bùsu pìla píngi.
50 Yudanɔ̄ o sɔ̄ bori pānde nɔ̄gbε dɔ̄nziri bèεdeenɔ̄zi kɔ̄n wéte gbäädeenɔ̄, ben aɔ̄ wéε tâ Pɔ̄lu kɔ̄n Banabaoa aɔ̄ pèrmma n̄ bùsun.

51 Aɔ̄ lutε gògo n̄ gbánɔ̄a aɔ̄ ton a kɔ̄n Ludao sèeda ũ, ben aɔ̄ gäa Ikɔ̄niu.

52 Yesudeenɔ̄ sɔ̄, Luda Nini pèkɔ̄rεm̄ma kɔ̄n pɔ̄nnaaao.

14

Kuuna Ikɔ̄niu

1 Aɔ̄ kè Ikɔ̄niu lán aɔ̄ kɔ̄ dɔ̄o nà, aɔ̄ ḡe Yudanɔ̄ aduakεkpεn aɔ̄ yā ò ai Yudanɔ̄ kɔ̄n bori pāndenɔ̄ Dii náane kè paripari.

2 Ben Yuda kè aɔ̄ ḡi yā pì sízino bori pāndenɔ̄ swā gbägbä Yesudeenɔ̄ne aɔ̄ ibεtε kpànyo.

3 Baa kɔ̄n bee eo Pɔ̄lu kɔ̄n Banabao gurɔ̄plaa kè gwe aɔ̄ Dii yā ò kɔ̄n kùgbääao, ben Dii n̄ gbá zé aɔ̄ sèedanɔ̄ kɔ̄n dabuyānɔ̄ kè, kè yāpuraa kpà a gbεkεyā kè aɔ̄e ooa.

⁴ Ben wéteenɔ kɛkɛkɔa, gbɛkenɔ zè kɔn Yudanɔ, gbɛkenɔ sɔ kɔn zìrinɔ.

⁵ Ben Yudanɔ kɔn bori pàndenɔ kɔn n̄ gbäädeenɔ zèo wà wéε tām̄ma wà n̄ pápa gbèo.

⁶ Kè Pɔlu kɔn Banabao n̄ yã dɔ, ben aɔ bàa sì wà tà Likaonia bùsu wétenɔ guu, Lisitira kɔn Dëbio kɔn n̄ lakutunɔ.

⁷ Ben aɔ kpé wèe baaru nnaa pì kpaañne gwe.

Kuuna Lisitira

⁸ Gõgbẽ kee kú Lisitira à gbáñɔ fẽfẽna. Zaa lán wà à i nà εrεmε, èe taaa o zikiro.

⁹ Èe swã kpaa Pɔlu yãzi, ben Pɔlu wéε pèa tíii, à è à ludanaanekeña kà à à kɛkɔa,

¹⁰ ben à bène kɔn kòto gbääao: N̄ fεε ñ ze n̄ gbáa. Ben à v̄i à zè à nà taaa'ona.

¹¹ Kè gbénɔ è lán Pɔlu kè nà, ben aɔ wiii kàkũn kɔn Likaonia yão wà bè: Tāanɔ lì gbënteenɔ ũ aɔ pìtawa.

¹² Aɔ tó kpà Banabanɛ Zusu, Pɔlu sɔ Emesi kè àmbe è dɔñne ae kɔn yã'ona yãnzi.

¹³ Zusu pì kpé kú wéte kpεε, ben à gbàgbãri mò kɔn zùswaree kè wà lávu zâblebɔ kèñnenɔ wéte bñilea. À yezi gbénɔ saa oo zìrinɔ.

¹⁴ Kè Banaba kɔn Pɔluo yã pì mà, aɔ n̄ utanɔ gà wà kɛkɛ, ben aɔ sì gbénɔ té kɔn wiiio

¹⁵ wà bè: Gbénɔ, bóyãnzi ée kεε lezi? Gbënteenɔn wa ũ se lán a bà. Baaru nnaan wéε kpaaare, le à kpεε li pó gina kèñnenɛ à ae dɔ Luda Wèndidea. Àmbe à musu kè kɔn tɔcteo kɔn ísiaao kɔn pó kè kú à guunɔ píngi.

¹⁶ À bori píngi tò yã aɔ n̄ zínda zé sè.

¹⁷ Baa kōn beeēeo à a zīnda bōdaare maakēna guu. È tō lou maare le à pō kē a gurōo. È a gba pōble bíta le agō kú pōnnaa guu.

¹⁸ Baa kōn yābee'ona, o si kōn osiio aō gbase wà gi gbeñōne wà saa om̄ma.

¹⁹ Ben Yudanō bò Antiōku kōn Ikōniuo aō mò wà gbēnō swā gbāgbā. Ben aō Pōlu pāpa gbēo aō à gāe wà bōo wéte kpeē, aōoe daa à gāme.

²⁰ Kè Yesudeenō kākōazi, ben à fēe à gē wéte guu. Kè guu dō, àpi kōn Banabao gāa Dēbi.

Zìrinō tana Antiōku

²¹ Kè aō baaru nnaa kpānéne wéte pì guu, aō gbēnō è pari. Ben aō èara wà gāa Lisitira kōn Ikōniuo kōn Antiōkuo,

²² aōoe Yesudeenō gbaa gbāaa, aōoe lē daam̄ma aō ze gbāa Yesu náaneke na guu wà bē: Séde wà nawēa ke maamaa gīa, gbase wà gē kpata kē bò Luda kiia guu.

²³ Aō gbēnsinō dīeñne sōsi kōn sōsio, ben aō adua kēñne kōn léyinao aō ná Dii kē aō à náane kē ozi.

²⁴ Kè aō bōe Pisidia bùsu kpa, ben aō kā Pamfilia bùsun.

²⁵ Aō Luda yā ò Pēga, ben aō gāa Atalia.

²⁶ Gwen aō gē góro'iten, aō tā Antiōku, guu kē wà ná Ludanē a ozi yā, le à gbēkēe keñne zīl kē aō kē wà yāa tia yā musu.

²⁷ Kè aō kā, aō sōsi gbēnō kākōa aō yā kē Luda a kēñne gbāñne píngi, lán à borí pāndenō gbà zé aō a náane kē nà.

²⁸ Ben aō gurōplaa kēnyo gwe.

15

Yagōgōna Yerusalēmu

1 Gbēkeno bò Yudea aጀ mò Antioku, ben aጀ yā dà Yesudeenɔne wà bè: Tó ée bāngu ke lán Musa dìe nàro, é mìsina ero.

2 Pɔlu kɔn Banabao zɔka kànízi aጀ leokpakɔa kènyo maamaa yā pì musu. Ben Yesudeenɔ zèo Pɔlu kɔn Banabao kɔn n̄ gbēkeno gá Yerusalēmu lε aጀ yā pì gɔgɔ kɔn z̄irinɔ kɔn gbēnsinɔ.

3 Aጀ gàa wà zèñne, ben aጀ bòe Fenisia kɔn Samariao bùsu kpaa. Aጀ borí pāndenɔ n̄selinea yā tɔkɛ n̄ gbēnɔne gwe, ben aጀ pɔɔ kè nna maamaa.

4 Kè aጀ kà Yerusalēmu, sɔsi gbēnɔ kɔn z̄irinɔ kɔn gbēnsinɔ gbāake kpànízi, ben aጀ yā kè Luda kèñne píngi baaru kpàníne.

5 Ben Farisi Yesude kenɔ fée wà bè: Séde borí pāndenɔ bāngu ke, wà oñne aጀgɔ Musa doka kūna.

6 Ben z̄irinɔ kɔn gbēnsinɔ kɔ kàkɔa aጀe yā pì gwaa.

7 Kè yāgōgōna gbāa kù, Pita fée à bèñne: Ma gbēnɔ, á dɔ kè Luda ma die a té à gì kè, lε borí pāndenɔ Yesu baaru nnaa ma ma lén aጀ à náane ke.

8 Luda baade píngi n̄sé dɔ, ben à n̄ gbá a Ninii n̄ sina sèeda û lán à wa gba nà.

9 Luda e n̄ die doodo kɔn wapinɔro. À n̄ n̄sé pìpiñne kè aጀ Yesu náane kè yānzi.

10 Bóyānzi ée Luda lεe ée gwaa tiazi? Asoo kè wa dezinɔ fùa wà sé kɔn wapinɔ, àmbe á yezi à diñne?

11 Lenlo! Wá sì kè wé mìsina e Dii Yesu gbékè yānzi lán aጀpinɔ bà se.

12 Gbẽnɔ kè kítikiti n̄ píngi, ben a᷑ swã kpà Banaba kɔ̄n Pɔluozi, a᷑e sèedanɔ kɔ̄n dabuyã kè Ludaak kè n̄ gãzĩ bori pãndenɔ téno ooñne.

13 Kè a᷑ yã ò wà yãa, Yemisi fɛɛ à yã ò à bë: Ma gbẽnɔ, à ma yã ma.

14 Simɔ ò lán Luda wéé pà bori pãndenɔla káaku nà à gbẽnɔ sè n̄ té a pó ũ.

15 Annabinɔ yānɔ kɔ̄n sè kɔ̄n beeoo, zaake a᷑ bë:

16 Beeee gbera mé eara mà mó mà Dauda bezĩ bo, mé à guforonɔ keke mà tata mà à fɛɛ,

17 le gbẽntee kpaaanɔ ma kii wetɛ, bori pãnde gbẽ kè ma tó kúmma pìno n̄ píngi.

Dii kè èe yã pì kee bé à ò,

18 àmbe à tò wà yã pì dɔ̄ zaa káaku.

19 Beeee yānzi má è à maa wà yã kè zĩ'uu diɛ bori pãnde kè a᷑e ae dɔ̄ Ludaanɔnero.

20 Wà takada kẽnnɛ a᷑ mì kẽ tāa pɔbleea kɔ̄n pãpákɛnao kɔ̄n nɔ̄bɔ kòtokpasaio kɔ̄n aruo.

21 Zaake à gi kè kè wègɔ Musa takada kyó kee aduakekpenɔ guu kámmabogurɔ zĩ píngi wègɔ à doka waazi kee wéte kɔ̄n wéteo.

Gbẽnɔ zĩna bori pãnde Yesudeenɔ

22 Ben z̄irinɔ kɔ̄n gbẽnsinɔ kɔ̄n sɔsi gbẽnɔ píngi zèo wà gbẽnɔ bɔ n̄ té wà n̄ zĩ Antioku kɔ̄n Pɔluo kɔ̄n Banabao. Ben a᷑ n̄ aede keno bɔ, Yudasí kè wè bene Basaba kɔ̄n Silasio.

23 Wà n̄ zĩ láo, yã kè wà kẽ à guun yè:

Wamɔwa z̄irinɔ kɔ̄n gbẽnsinɔ wa ì kpà amɔa wa gbẽ kè a᷑ de bori pãnde ūunɔa zaa Antioku kɔ̄n Siria bùsuo kɔ̄n Silisia bùsuo.

24 Wá mà wa gbẽkenɔ gâa a kiia wa lé sae, a᷑ a n̄søe yàkaare a᷑ a da bídin n̄ yã'ona guu.

25 Ben wa lédole kè wa zéo kè wà gbénɔ bɔ wà ní zíawa kɔn wa gbé yenzideenɔ Banaba kɔn Pɔluo

26 kè aɔ gì ní wèndizi wa Dii Yesu Kirisi tóbona yānzi.

27 Beee yānzi wée Yudasi kɔn Silasio zíiawa, le aɔ yā kè wá kè lán oare kɔn léo.

28 Zaake Luda Nini kɔn wapinɔ wa zéo wàton aso ke diarero, séde pó kè zé vīi kèkiinɔ.

29 À mì kē nòbɔ kè wà saa òò tāaqa kɔn aruo kɔn nòbɔ kòtokpasaio kɔn pāpākenao. À maa à mì kē beeenoa. Wà kɔ e aafia!

30 Ben wà ní gbáe aɔ gàa Antioku. Aɔ sɔsi gbénɔ kàkɔa ní píngi, ben aɔ lá pì kpà́mma.

31 Kè aɔ à kyó kè, ben aɔ pɔɔ kè nna maamaa kɔn nòseyíiküyä pio.

32 Yudasi kɔn Silasio né annabinɔmɛ, ben aɔ lé dà ní gbé pìnɔa maamaa aɔ ní gbá gbääa.

33 Kè aɔ gurɔplaa kè gwe, Yesudeenɔ lé zàm̄ma, ben aɔ tā ní zírino kiia aafia.

34-35 Pɔlu kɔn Banabao gɔ Antioku. Kɔn gbé pari pāndenɔ aɔ Dii yā dàńne, aɔ baaru nnaa kpàńne.

Pɔlu kɔn Banabao kékɔana

36 Gurɔ plaaa gbera Pɔlu bè Banabane: Wà εara wà gá wa gbénɔ gwa wéte kè wa Dii yā waazi kèn yāanɔ guu, wàgɔ dɔ lán aɔɔ kuu nà.

37 Banaba yezi à Yohana Maaku sé à gáńyo,

38 ben Pɔlu e daa à maa aɔ gbé kè kékɔma Pamfilia à gì téńzi ní zíi guu sé dɔro.

39 Kè aɔoe kɔ yā maro, ben aɔ kékɔa. Banaba Maaku sè aɔ gè góro'iten aɔ gàa Sipiru.

40 Ben Pɔlu Silasi sè. Yesudeenɔ ní ná Diine a ɔzí le à gbékεe keńne, ben aɔ dà zén,

41 a᷑ b᷑e Siria k᷑n Silisiao a᷑ s᷑si gb᷑n᷑ gbà gbāaa.

16

P᷑lu wétegana k᷑n Timotio k᷑n Silasio

1 P᷑lu k᷑à D᷑ebi k᷑n Lisitirao. Gwen Yesudee kee kún à tón Timoti. À da né Yuda Yesudeem᷑, à de s᷑ né Girikim᷑.

2 À tó nna Yesudee k᷑è a᷑o kú Lisitira k᷑n Ik᷑niuon᷑ kiia.

3 P᷑lu yezi à gáao, ben a b᷑ngu k᷑ne Yuda k᷑è a᷑o kú wéte p᷑n᷑ guuno yānzi, zaake a᷑ pingi d᷑ k᷑è à de né Girikim᷑.

4 Wéte k᷑è a᷑o g᷑aan pingi, a᷑ yā k᷑è z̄irin᷑ k᷑n gb᷑nsin᷑ d᷑lē Yerusalem ḥ s᷑si gb᷑n᷑ne a᷑g᷑ kūna.

5 Ben a᷑oe gbāa kūu n̄ ludanaanekena guu a᷑oe pari kūu lán guu e d᷑o nà.

P᷑lu wéegupu'ena Toroasi

6 Luda Nini giínne a᷑ gá Luda yā o Asia bùsun, ben a᷑ b᷑e Firigia k᷑n Galatia bùsun᷑.

7 K᷑è a᷑ k᷑à Misia bùsu lén, a᷑ y᷑a wà g᷑ Bitinia bùsun, ben Yesu Ninii e weñnero.

8 K᷑è a᷑ g᷑e Misia bùsula, ben a᷑ k᷑à Toroasi.

9 Gwāavī P᷑lu Masedonia bùsu gb᷑ke è z̄eala wéegupu'ena guu, èe agbaa kpaan᷑ à bè: N̄ bikū n̄ mó wa kiia Masedonia n̄ d᷑wale.

10 K᷑è à wéegupu è le, ben wa Masedonia soru k᷑è g᷑o, zaake wá d᷑ sa k᷑è Luda bé èe wa sísi wà gá baaru nncaa kpánnę.

Lidia Yesu zé seña

11 Ben wa g᷑e góro'iten Toroasi wa mì p᷑e Samotarasia. K᷑è guu d᷑ wa ka Neapoli.

¹² Bɔna gwe wa gaa Filipi. Àmbe Masedonia bùsu kpadoo pì wétedaa ū kè Romudeenɔ vĩ. Ben wa gurɔplaa kè wéte pì guu.

¹³ Kàmmabogurɔ zĩ wa bɔ wéte kpεε, wa gaa swaa saε, guu kè wá mà aduakekii kún. Ben wa vεε wa yã ò nɔgbẽ kè aɔ̄ kakɔana gweenɔne.

¹⁴ Nɔgbẽ kee kú gwe wè bene Lidia. Tiatira gbẽme, bisa wéε tεa búgu yàrimε, bensɔ Luda dɔnzirime. Èe yã kè Pɔlu e oo maa, ben Dii a swɛ wɛnɛ à yã pì sì.

¹⁵ À batisi kè kɔn a bεdeenɔ, ben à wéε kewa à bε: Tó a ma Dii náanekena sì, à mó à pita ma bε. Ben wa à yãzε è.

Pɔlu kɔn Silasio dana kpésiaan Filipi

¹⁶ Zíke a kè wée gaa aduakekiiia, wa dakɔrε kɔn zònɔgbẽ kè mlɛ tāa vĩo. À diinɔ è ɔɔ e maamaa à ziayã'onne na musu.

¹⁷ Ben à bò à téwazi, wapinɔ kɔn Pɔluo, èe wii lεε à bε: Gbẽ kɛnɔ né Luda Musude zòblerinɔmε, aɔ̄e misina zé kpàakpa kεεare.

¹⁸ Ègɔ kεe le lán guu e dɔɔ nà, ben yã pì Pɔlu à'ã. À lìe à bε zĩ pìnε: Má ònnε kɔn Yesu Kirisi tó o n goa. Ben à góa gɔ̄.

¹⁹ Kè à diinɔ dɔ n àre'ena à yã musu tāmaa yâa, ben aɔ̄ Pɔlu kɔn Silasio kù aɔ̄ n gáε wà gàoñyo gbāadeenɔ kiia yàra guu.

²⁰ Aɔ̄ gàoñyo yâkpaeke rinɔ kiia aɔ̄ bε: Gbẽ kɛnɔ né Yudanɔmε, aɔ̄e wa wéte yakaawe.

²¹ Fεeakaarayã kè wa Romudeenɔ doka gì wà sí ke wà kεen aɔ̄e daañne.

22 Parii fεεńzi, ben yākpaækéri pìnc bè wà n póno
pitimáma wà n lélé gò.

²³ Kè wà gbëna maaa këñne, ben wà n dá kpésiaan wà bë kpé pì dákparinë à n dákpa maa-maa.

24 Kè wà ònε lε, ben à ná dá kpétu à ná gbánc dà língíngin.

²⁵ Lezāndo Pɔlu kɔn Silasio e adua kee aɔ̄œ le sii Ludane, gbɛ kpaaanɔɔ e swâ kpaa n̄ yâzi.

26 Kāndo tɔ̄te nìgānígā kōn gbāao ai kpé pì gùnō dège. Gwe gɔ̄ à gbànō wèwē píngi, ben pisinano mòkyakoono bòeñma píngi.

²⁷ Kè kpé dákpari pi vù, à gbàñò è wëwëna píngi, ben à a fëeda wòto à yezi à a zïnda dε, zaakε èe daa pisinanɔ bàà sìmε.

²⁸ Ben P̄olu p̄ūtā kōn kōto gbāao à bē: Nton n z̄inda kari kero. Wá kú kè wa píngi.

29 Kpé dákpari pì bè wà mó fitiao, ben à sì n té kɔn bào à kùè Pɔlu kɔn Silasio aε èe lugalugaa.

³⁰ À bònyo bàazi, ben à bè: Mareeno, dian mé ke mà misina ee?

31 Aጀ bène: N Dii Yesu náane kε, né mísina e, mpi kɔn n b̄deenɔ a píngi.

³² Ben a᷑ Dii yā òne k᷑n a b᷑deenɔ́ ní píngi.

³³ Lezāndo beeean kpé dákpari pì n sé à gáà à ní bòñc pípińne, ben à batisi kék gők kőn a gběñc ní píngi.

³⁴ Ben à gènyo a be à pòblee kènne. Àpi kòn a bedeeno pò kè nna maamaa kè aò Luda náane kè vânzi.

³⁵ Kè guu dò, yákpaekérinò dogarino zì a ñ gá one à gbé píñò gbare.

36 Ben kpé dákpari pì bè Pɔlunε: Yākpaekeřinɔ gbēnɔ zìma le mà a gbarε. À bɔε à tá aafia.

37 Ben Pɔlu bè dogari pìnɔne: A᷑ wa gbē gbēnɔ wáa yākpaekeňawao sai a᷑ wa da kpésiaan, wamɔwa kè Romudeenɔn wa ũ. Tia sa a᷑ yezi wà wa bɔε asii guu? O'o! Auo! Séde a᷑ mó wà wa bɔε n̄ zǐnda.

38 Dogari pìnɔ yā pì gbà yākpaekeřinɔne. Kè a᷑ mà Romudeenɔn n̄ ũ, ben vĩa n̄ kū.

39 Ben a᷑ mò wà agbaa kpàńne wà n̄ bóε kpésiaan, ben wà wéé kémma a᷑ bɔńne n̄ wéte guu.

40 Kè a᷑ bɔε kpésiaan, a᷑ gàa Lidia bε. A᷑ Yesudeenɔ lè gwe, ben a᷑ n̄ nɔsε yīi kùńne a᷑ gɛ zéla.

17

Pɔlu kuuna Tesalonika

1 A᷑ bɔε kɔn Amfipɔlio kɔn Apɔlniao, ben a᷑ kà Tesalonika, guu kè Yudanɔ aduakekpe kún.

2 Ben Pɔlu gɛ aduakekpen lán à kɔ dɔo nà, à waazi kèńne yā kè kēna Luda yān musu kámmabogurɔ gɛn aagɔ.

3 Èe bɔkɔtεeńne lán à kɔ sìo Mesaya wéetāmma e nà à fεe bɔna gaan à bε: Yesu kè mée à yā ooaree bε à Mesaya pì ũ.

4 A᷑ gbēkenɔ yā pì zé è, ben a᷑ nà Pɔlu kɔn Silasioa. Len Giriki dɔnzirinɔ nàńma le pari se ai kɔn nɔgbɛ tɔdeenɔ pari dɔ.

5 Ben Yudanɔ n̄sεgɔaancɔ kpàńyo, a᷑ lilipāpā'orinɔ kàkɔ a᷑ pari kū, ben a᷑ wéte lògo. A᷑ gàa wà lìga Yasɔ bεezi, a᷑oe Pɔlu kɔn Silasio wεtεe le wà n̄ kū wà bɔńyo gupuraaa.

6 Kè wèe n̄ ero, a᷑ Yas᷑ k᷑n Yesude pānden᷑ gāe wà b᷑nyo wéte gbāadeen᷑ kiia, a᷑e wii le᷑ wè bee: Gb᷑ pìn᷑ n̄ anduna guderin᷑me. A᷑ m᷑ k᷑,

7 ben Yas᷑ n̄ díe a be. Gb᷑ pìn᷑ e pāa Siza dokan᷑ n̄ píngi, a᷑e be kína pāndee kuu wè bene Yesu.

8 Yā pì z᷑ gbēn᷑ p᷑ca k᷑n wéte gbāadeen᷑.

9 Ben a᷑ c᷑ sì Yas᷑ k᷑n a gb᷑ kpaaan᷑ a᷑ n̄ gbáe.

P᷑lu kuuna Berea

10 Gwāavī beeee g᷑ Yesudeen᷑ P᷑lu k᷑n Silasio gbàre Berea. Kè a᷑ kà gwe, ben a᷑ g᷑ Yudan᷑ aduakékpen.

11 Gb᷑ beeen᷑ n̄sε maaa de Tesalonikadeen᷑la a᷑ Luda yā sì ḡplaplaa. Lán guu e d᷑c nà a᷑égō Luda yā gwagwaa le wà d᷑tó P᷑lu yā pìn᷑ yāpuraa vī.

12 A᷑ gbēn᷑ Dii náane k᷑ pari k᷑n Giriki n̄gbē bēdeen᷑ k᷑n Giriki g᷑gbēn᷑o pari d᷑.

13 Kè Tesalonika Yudan᷑ mà P᷑lu e Luda yā waazi kee Berea d᷑, ben a᷑ m᷑ gwe a᷑ yākete dà gbēn᷑ té a᷑ n̄ p᷑c fée.

14 Ben Yesudeen᷑ P᷑lu gbàre g᷑ ísiaa kpa, mode Silasi k᷑n Timotio g᷑ gwe.

15 Gb᷑ k᷑ a᷑ gāa ze P᷑lunen᷑ gāao Ateni, ben a᷑ èara wà tà Silasi k᷑n Timotio kiia k᷑n P᷑lu légbéo, à bè a᷑ mó wà a le kpakpaa.

P᷑lu kuuna Ateni

16 Kè P᷑lu e n̄ dāa Ateni, à n̄sε yāka k᷑ à è tāa di wéte pì guu yānzi.

17 Ben à waazi k᷑ Yudan᷑ne k᷑n borí pānde ḡonzirin᷑ aduakékpen k᷑n gb᷑ k᷑ ègō n̄ lee yāra guun᷑ lán guu e d᷑c nà.

18 P᷑lu e yā lee k᷑zi k᷑n yāwaari pari k᷑ wè n̄ sísi Epikuren᷑ k᷑n Sotoikin᷑. Ben a᷑ gbēken᷑ bè: Bó

yān titimako kē e bōee? Gbēkenō bē: Wée daa tāa dufunō yā kpàakpan èe kee. Añō ò le kē èe Yesu yā kōn à feena gaan-o baaru nnaa kpaañne yānzime.

¹⁹ Ben añ Pōlu sè wà gào gbēnsinō kiia Areopagu añ bē: Né yā dufu kē nee dañne oweroo?

²⁰ Wa yābōnsae mà n lézī, wá yezi wà à bōkōte dō.

²¹ Atēnideenō píngi kōn nibō kē añō kú gweenō añègō ye yā pāndeziro, séde yā dufu mana kōn à wāaripanao.

²² Ben Pōlu fēe à zē Areopagudee pīnō té à bē: Atēnideenō, má è á mìsiena tāanōne aña vī maamaa yā píngi guu.

²³ Kē mēe lili oo a wéte guu, mēe pō kē eè dōnzi kēñnenō tāasi kee, ben ma sa'oki ke è, wà pō kēa wà bē: Luda kē wá dōro pō. Luda kē á à dōroo ée dōnzi kēñne, à baarun mēe kpaaare.

²⁴ Luda anduna kē kōn pō kē kú à guuno píngi. Àmbe musu kōn tōotēo Dii ū, ègō kú kpé kē gbēntēenō bōnenō guuro.

²⁵ À bà kú kōn gbēntee ḥdamma keoro. Àmbe è wēndi kōn wesabonao kpá baade píngia kōn pō píngio.

²⁶ À borí píngi bò gbē mēn do kiiame, ben añō kú anduna gooda siigō píngia. A gīake à gurō dīedie borí píngine kōn guu kē añégō kún léo.

²⁷ À n̄ kē le añgō à wētēe añ ḥmáemae ai añ gá bōa. Baa kōn beeēo à zà kōn wa gbēkeoro.

²⁸ Zaake àmbe è tō wàgō wēndi vī wà wa mē sé wàgō kuu. Lán a kee keno ò nà: À boriiññ wa ū se.

²⁹ Lán Luda boriiññ wa ū nà, wàtongō daa Lu-

daa de lán tāa bāro kē gbēntee kē kōn vurao ke kondogi ke gbē kē à à ɔzīi kēa a laasuua.

³⁰ Luda mìkpēe zù wa wéesiaguro yāne, mōde èe yā diēe gbēnōa gu sānda píngia tia le aō nōse lie.

³¹ Zaake à gurō dìe kē gbē kē à à sè yākpaε kē kōn andunao a zéa. À gbē kē à à sè pì fēe bōna gaan sèeda ū baade píngine.

³² Kē aō fēe bōna gaan yā pì mà, aō gbēkenō à fabò, mōde aō gbēkenō bē: Wé n yā pì ma zīkea dō.

³³ Ben Pōlu bō ñ kiia.

³⁴ Gbēkenō nàa, ben aō Yesu náane kē. Areopagu gbē kē wē benē Dícnisiu kú ñ té kōn nogbē kē wē benē Damario kōn gbēkenō dō.

18

Pōlu gurōplaakena Kōrinti

¹ Beee gbera Pōlu bō Atēni à gàa Kōrinti.

² À kpàkōa kōn Yuda keo gwe, Pōntu bùsu gbē kē wē benē Akila kōn a naō Pirisilao. Aō sù kōn Itali bùsuo dufumē, kē Siza Kalaudiu dìe Yudanōne aō bōe Romu yānzi. Pōlu gāa ñ kiia,

³ ben à pítam̄ma, èe zīi kēeñyo kē ɔzīdōnkōkerinōn ñ ū yānzi. Zaake bisakutakerinōn ñ ū ñ píngi.

⁴ Kámmaboguro zī píngi è waazi kē aduakēkpēn èe weteē Yudanō kōn Girikinō a yāze e.

⁵ Kē Silasi kōn Timōtio bō Masedonia bùsun aō sù, Pōlu zē kōn waazikēnao èe oo Yudanōne wásawasa kē Yesun Mesaya ū.

⁶ Kē Yudanō íbete kpào aō à sōsō, ben à a pókāsāanō kpokeñla à bē: Yā kē á kē wí a musu, ma yān dōro. Zaa tia mé gá borí pāndenō kiamē.

⁷ Kè à bò gwe, à gàa à pìta borì pānde dōnziri kè wè benè Titiu Yusutu be aduakékpè pì sae.

⁸ Aduakékpè gbënsi Kirisipu Dii náane kè kõn a bëdeenɔ́ ní píngi. Korintidee kè aɔ̄ Pɔ̄lu yã màñɔ́ Yesu náane kè pari, ben aɔ̄ batisi kè.

⁹ Gwâavî kea Dii ò Pɔ̄lune wéegupu'ena guu à bë: Nton tó vĩa n kûro, nton kámma bo kõn yã'onnenaoro,

¹⁰ zaake gbëñɔ́ kú ma pó ũ pari wéte kè guu. Má kúnyo, gbéke é n kû à ã dammaro.

¹¹ Ben Pɔ̄lu wè do kõn mɔ́ swéedooo kè gwe ègɔ́ Luda yã daa gbëñɔ́ne.

¹² Gurɔ́ kè Romu gbë Galio dε Girisi bùsu gbënsi ũ, Yudanɔ́ ledole kè, aɔ̄ fée Pɔ̄luzi, aɔ̄ gàao yâkpaekékiia

¹³ aɔ̄ bë: Àmbe e té kaa gbëñɔ́n aɔ̄gɔ́ dōnziyã kè pà wa dokané kûna.

¹⁴ Kè Pɔ̄lu yezi à yã o, ben Galio bë Yudanɔ́ne: Yudanɔ́, tó dà ke taari bíta kemε yã, à kɔ́ sìo mà mènaao.

¹⁵ Lán ée yâkete kaa gbëñɔ́ tó yã musu nà kõn a zînda dokao, beee gò a yã üme. Ma gi yã beee takà kékénazi.

¹⁶ Ben à pèrnma à ní bòé yâkpaekékpèn.

¹⁷ Ben parii aduakékpè gbënsi Sɔ̄sɔtene kù aɔ̄ à gbègbë yâkpaekékpè kpεelεa. Mòde èe ke Galione yâke ūro.

Pɔ̄lu tana Antíku

¹⁸ Pɔ̄lu gurɔplaa kè Korinti dɔ́, ben à lé zà Yesudeenɔ́ à gè góro'itén èe taa Siria bùsun. Pirisila kõn Akilao gàao. À mì bò Kenkere lu kè à sè Ludané yânzi.

- ¹⁹ Kè a᷑ kà Efesu, Pɔlu Pirisila kōn Akilao tò gwe. A gàa aduakékpén a᷑ yā lèkōzi kōn Yudanɔ,
²⁰ ben a᷑ wéε kèa à gurɔplaa keńyo. Ben à gi,
²¹ mɔde kè èe lé zaam̄ma à bē: Tó Lудаа wè, mē
 èara mà mó a gwa. Ben à ḡe góro'itén zaa Efesu.
²² Kè à kà Sizarea, à gàa à i kpà sɔsi gbẽnɔa zaa
 Yerusalému, ben à tà Antiɔku.
²³ Kè à gurɔplaa kè gwe à èara à dà zén à gàa
 wéte kōn wéteo Galatia bùsun kōn Firigia bùsuo à
 Yesudeenɔ gbà gbääa ní píngi.

Apolo waazikəna Efesu

- ²⁴ Yuda kee kuu à tón Apolo, Alesandaria gbẽmɛ.
 À lé nna, bensɔ à Luda yā d᷑ maamaa.
²⁵ Wà Dii zé yā dàne, ben Yesu yādannəna à sw̄e
 blè. È dańne a zéa, mɔde Yaaya batisikəna yān à d᷑.
 À m᷑ Efesu,
²⁶ ben à nà yā'onaa aduakékpén kōn kùgbääaao.
 Kè Pirisila kōn Akilao à yā mà, ben a᷑ à sisi a᷑ Luda
 zé yā bòkötene sãnsã.
²⁷ Kè Apolo yezi à gá Girisi bùsun, Yesudeenɔ
 à gbà sw̄e, ben a᷑ takada kè Yesudee kè a᷑ kú
 gweenəne le a᷑ à kū'ɔplaplaa. Kè à kà gwe, à o dà gb̄e
 kè a᷑ Yesu náane kè Luda gb̄ekee gãzïnɔa maamaa.
²⁸ Zaake à yā Yudanɔ fù parii guu mámmam, à
 òdańne Luda yā guu kè Yesun Mesaya ū.

19

Pɔlu kuuna Efesu

- ¹ Gurɔ kè Apolo kú Kɔrinti, Pɔlu ḡe Asia bùsu
 gura. Kè à kà Efesu, à Yesude kenɔ lè gwe,

² Ben à ní lá à bè: Kè a Dii náane kè, a à Ninii è? Ben a ñ wèàla wà bè: Auo, wée à Nini kuuna yã ma sero.

³ Ben à ní lá à bè: Batisi kpareen á kè? A ñ wèàla wà bè: Yaaya pómé.

⁴ Ben Pɔlu bène: Yaaya gbénɔ batisi kè a ñ nòseliena sèeda ûmè. À ò gbénɔne a ñ gbë kè eé mó a kpëe náane ke. Yesun à téa gwe.

⁵ Kè a ñ yã pì mà, a ñ batisi kè kɔn Dii Yesu tó.

⁶ Kè Pɔlu o kéríma, Luda Nini dímma, ben a ñ yâke borii ò a ñ annabikeyã ò.

⁷ Gbë pínɔ ní píngi kà lán gɔ̄n kuri aweeplaaa bà.

⁸ Pɔlu ègɔ gaa aduakékpén ai mɔ aagɔ. À yã òníne kɔn kùgbääao, èe yã gágaañyo le a ñ a yâze e kpata kè bò Luda kiia musu.

⁹ Mɔde a ñ gbékenɔ swägbääa kè a ñœ Luda yã síro, ben a ñ zé pì zaa bò parii guu. Ben Pɔlu gbë kè a ñ Yesu náane kénɔ sèe a ñ bò ní té. Ben ègɔ yã gágaañyo Tirantu kyókpén lán guu e dɔɔ nà.

¹⁰ À kè le ai wè plaa, ben Asia bùsudeenɔ Dii yã mà Yudanɔ kɔn Girikinɔ ní píngi.

Seva néñɔ

¹¹ Luda Pɔlu gbà zé à dabuyã bɔnsaenɔ kè.

¹² Len baa tó wà ísimmagogobɔnɔ ke fùranɔ kè Pɔlu mèa wà gáa wà kè gyáreenɔa, a ñè kékɔamé a ñ zínnɔ è goríma.

¹³ Yuda zíngommari kè a ñègɔ lili oo kenɔ wètè wà zíñ go kɔn Dii Yesu tó a ñ bè: Wá òare kɔn Yesu kè Pɔlu è à yã waazi ke tó, à goríma.

¹⁴ Yudanɔ sa'oriki kè wè benɛ Seva négɔgbë gɔ̄n sweeplaaanɔ bé wè kε le.

15 Ben zĩn bèńne: Má Yesu d᷑, bens᷑ ma Połu baaru mà. Apino s᷑, dén a ūu?

16 Ben zinddee pì kùsímma à gbāaa mòńne, à n̄ né n̄ píngi à n̄ kēnna, ben a᷑ bàa lè wà bòe ua pì guu būu.

17 Kè Efesudeen᷑ yā pì mà Yudan᷑ kōn Girikin᷑ n̄ píngi, vĩa n̄ kū, ben wà Dii Yesu t᷑ s᷑ lezī.

18 Ben gbē kè a᷑ Yesu náane kēn᷑ mò a᷑oe n̄ yākēnan᷑ oo gupuraaa pari.

19 Pođammari ken᷑ n̄ takadano nákṣa a᷑ mò wà kà téń pari wáa. Kè wà takada píno ṣo dòđo, wà è à kà kondogi ṣo mèn bɔrɔ̄ baplaa akuri.

20 Len Dii yā e daagula lè èe gbāa kūu.

Yakete fεena Efesu

21 Yā beeeno kena gbera Połu zéo a nòse guu kè ée bɔe kōn Masedonia bùsuo kōn Girisi bùsuo à gá Yerusalem à bë tó a gaa gwe, séde mà gá Romu.

22 Ben à a dɔnléri gɔn plaa ken᷑ zì Masedonia, Timoti kōn Erasatuo. Àm᷑ s᷑ gɔ Asia bùsun gĩa.

23 Gur᷑ beeean yākete fεe maamaa Dii zé yā musu.

24 Kondogipiri kee kuu à tón Demeteriu, è Atemi tāakpe taka pi kōn kondogio. À piri daano è àre bíta e zǐ pia.

25 Ben à n̄ kákṣa kōn n̄ gbēdaaa kè a᷑è zǐ beeetaka kεen᷑ à bèńne: Gbēn᷑, á d᷑ kè ɔzii kēn wa blekii ū.

26 Èe ee bens᷑ ée maa lán Połu e kεe nà, kè à bë tāa kè wà n̄ píno n̄ diinonlo. À gbēn᷑ mì lìe pari, a᷑ à yāze è. Èe ke Efesu kēn adoro ai kōn Asia bùsu gu parideeomε.

27 Yā kè é fɔ à móńzi iwe fá. Èe kε wa ɔzī lεena adonlo, à yā é tó tāa nɔgbē bíta Atemi kpé kε pā, tāa

kè Asia bùsudeenɔ kɔn anduna gbẽnɔ píngi è dɔnzi
kene pì gakui kò é é.

28 Kè aɔ yã pì mà, aɔ pɔ fè, ben aɔ nà wiilenaa wà
bè: Efesudeenɔ At̄emi bíta.

29 Wéte lògo, gbẽnɔ bàa lè aɔɔe sii kɔkakɔakekiin,
ben wà Masedonia bùsu gɔɔn plaa Gayusi kɔn
Arisitaku kè aɔè gá wéten kɔn Pɔluonɔ kù wà gàoñyo
gwe.

30 Pɔlu yezi à gẽ zà pì guu, ben Yesudeenɔ e
wenero.

31 Asia bùsu gbẽnsi kenɔ né à gbẽnnanɔmɛ, ben aɔ
gbẽnɔ zìa wà le dàa àton gẽ zànlo.

32 Kakɔana yàka, gbẽnɔ e wii lεe aɔɔe kɔ yã
maaro, zaake aɔ paridee dɔ tó býyānzin wà
kàkɔaziro.

33 Yudanɔ ɔ sɔ Alesandazi à yã o, ben zà guu
gbẽkenɔ e lé dɔɔa. Ben Alesanda ɔ gbàkeńne le aɔ
yǐtε, à yezi à Yudanɔ bà bɔ yān gbẽnɔ wáa.

34 Kè wà à dɔ Yuda ũ, ben aɔ píngi wiii sìkɔn lán
awa plaaa bà aɔ bè: Efesudeenɔ At̄emi bíta.

35 Ben wéte gbẽnsi n̄ zɔka zè à bè: Efesudeenɔ,
baade píngi dɔ kè á dε tāa bíta At̄emi kpé dákpari
ũ kɔn à lakpasagbεo.

36 Lán gbẽke é fɔ à bɔ beee kpεero nà, à a zǐnda kū
tεε. Àton yāke ke kɔn nɔsε wāaoro.

37 A mɔ kɔn gbẽ kènɔ gura kè, aɔɔe ɔ ke wa tāakpε
pókearo aɔɔe wa tāa tó zaaa síro.

38 Beee yānzi, tó Démeteriu kɔn a pìri daanɔ yã vĩ
kɔn gbẽkeo, yākpaekégurɔ kuu kɔn yākekerinɔ. Aɔ
gá kɔ káara ke gwe.

39 Tó á yã pānde vĩ dɔ, weé gɔgɔare kakɔana kè
gbāadeenɔ sìsi guu.

40 Zaakε weé fɔ wà wa taari e zo ka kè wà kà gbàa kèkii yānzi. Wé yāzεdee e wà o zo ka pì musuro, zaakε à gbázε vīro.

41 Yābee'ona gberan à gbēnɔ gbàre.

20

Pɔlu gana Masedonia bùsun kɔn Girisio

1 Kè zo ka yāa, Pɔlu Yesudeenɔ kàkɔa à ní gbá swɛ à lé zàmma, ben à gàa Masedonia.

2 Kè èe gëtεe bùsu beeela, à gbēnɔ gbà swɛ kɔn yānɔ pari ai à gàa à kào Girisi,

3 ben à mɔ aagɔɔ kè gwe. Kè èe gaa gε góro'iten lε à tá Siria bùsun, à mà Yudanɔ lé kpàkɔsɔzai, ben à zèo à eara à tá kɔn Masedonia kpaao.

4 Gbε kè aɔ gàa zenenɔ tón yè: Berea gbε Piru né Sopata kɔn Tesalonika gbε Arisitaku kɔn Sekunduo kɔn Dεbi gbε Gayusio kɔn Timɔtio kɔn Asia bùsu gbε Tikiku kɔn Torofimuo.

5 Gbε beeенɔ dòwe ae wà gàa, aɔe wa dāa Toroasi.

6 Wapinɔ sɔ Burèdi Sésε'ẽzɛsai zibaa gbera wa gε góro'iten Filipi, ben gurɔ sɔɔroo gbera wa ní lé Toroasi. Gwen wa azuma doo dèn.

Yutiku lεεna bɔna windon

7 Azumanɛngɔ zĩ wa kɔ kàkɔa, lε wà burèdi só lèdo. Pɔlu e waazi keeñne. Kè à yezi à tá tó guu dò, ben à dà yāla ai lezāndo.

8 Fitia parii kú kpé musu guu kè wá kɔkakɔan.

9 Gɔkparε kee vεεna windo guu kè wè benε Yutiku, èe igoba paa. Kè Pɔlu waazikεna kè gbàa, ii à lè, ben à bò zaa kpé musu pì leo aagɔde windo guu à lè, ben wà à sè gè ũ.

¹⁰ Ben Pɔlu pìta à kùsia, ben à à sè à kpà a kùla à bè: Àton tó swè kēaguro, à kú wèndio.

¹¹ Kè à èara à dìdi musu, à buredi lìlikɔrε a sò, ben à yã ò maamaa ai guu dò, ben à dà zén.

¹² Ben wà tà kɔn gɔkpare pìo bɛε, gbẽnɔ nɔsε yíi kù maamaa.

Zaa Toroasi ai Miletu

¹³ Wapinɔ sɔ wa gaa wa gẽ góro'itεn, wa dɔ Pɔlunε aε wa ta Aso, wéte kè wé à sén. Len à zèo lε, zaake à yezi à gá gwe kèsεmε.

¹⁴ Kè à wa le Aso, ben wa à sè wa gaa Mitileni.

¹⁵ Kè guu dò, wa bɔ gwe kɔn góro'iteo wa gaa Kio. Gu sìa dɔnào wa gaa Samɔ, ben à gurɔ aagɔdee zǐn wa ka Miletu.

¹⁶ Pɔlu zèo yã à dɔ Efesuzi le gurɔ tón gẽa Asia bùsunlo yānzi, zaake èe wāa le à e à ká Yerusalεmu ai Pentikɔsi zibaa gɔ kámε, tó eé sí kε.

Pɔlu lézana Efesu gbẽnsinɔ

¹⁷ Pɔlu gbẽnɔ zì sɔsi gbẽnsinɔ Efesu à bè aɔ mó Miletu.

¹⁸ Kè aɔ kà, ben à bèné: Á dɔ lán mεè ke nà gurɔ kè má kúao zaa zí kè ma gbá pɛε Asia bùsun kè.

¹⁹ Ma zii kè Diine zǐndabusana guu kɔn wéε'io. Ma nawẽa kè Yudanɔ lékpakɔsɔnamazi yānzi.

²⁰ Mée kaarana yâke utearero, ma waazi kèare má dàare gupuraaa kɔn a bεenɔ.

²¹ Ma lé dà Yudanɔ kɔn Girikinɔ ní píngi aɔ aε dɔ Ludaan aɔ wa Dii Yesu náane kε.

²² Tia sa mée gaa Yerusalεmu lán Luda Nini ma dan nà, yã kè eé ma le gwe má dɔro.

²³ Wéte kɔn wéteo Luda Ninii e oomε kpésia kɔn wéetāmmanao e ma dāa.

24 Mɔde ma wèndi bɛe vĩme doro, séde mà yã kɛ méε pεea le mà zii kɛ Dii Yesu dàmee ke mà à mì dɛ. Ambe Luda gbɛke baarunnakpana gbẽnɔne û.

25 Amɔa kɛ ma lili ò a té ma kpata kɛ bò Luda kiia waazi kɛareenɔ, má dɔ tia sa kɛ wé wéé sikɔlɛ dɔro.

26 Beee yânzi má òare gbâa, tó a gbɛke sâsã, ma yân beeé û dɔro.

27 Ma Luda pɔyezi píngi òare, mée à ke utearero.

28 À làakari dɔ a zîndaak kɔn sâa kɛ Luda Nini a dié n̄ gbënsi ūunɔ n̄ píngi. À Luda sɔsi gbë kɛ à n̄ lú kɔn a zînda aruo pînɔ gwa.

29 Má dɔ kɛ ma tana gbëra lewan pâsî kɛ aɔɔ sâanɔ wënda vîroonɔ é si a té.

30 Baa a gbëkenɔ é fεe wà yâlkpεe dañne, le wà gbënɔ gá wà namma.

31 Beee yânzi àgɔ kú a làakaria. Lán ma lé dà a baadea kɔn wéε'io nà fâantë kɔn gwâavîo wè aagɔ dagura kâmmabosai, à tó à yã gɔ dɔagu.

32 Tia sa mée a naa Ludane a ɔzî kɔn à gbëke yã kɛ eé fɔ à gbâaa kaaraareeo, à a gba zé le a baka gɔ kú kɔn à gbënɔ n̄ píngi.

33 Mée gbëke ɔɔ ke à pôkâsã ke ni dero.

34 Á dɔ a zîndane kɛ ma zii kɛ kɔn ma zînda ɔɔome, ben ma pô kɛ wá à nii vî kɔn ma gbënɔ è.

35 Má òdɔaare à píngi guu à zii ke lán kɛ bà à gbâasaideenɔ ïan kâ. Yã kɛ Dii Yesu ò gɔ dɔagu kɛ à bè gbadana pɔnnaa vî dë gbasinala.

36 Yâbee'ona gbëra à kùe a kosooa kɔn n̄ baade píngio à adua kɛ.

37 Aɔ wéε'i kàn n̄ píngi aɔ mlɛmlɛ Pɔlua aɔ lé pɛpεa.

38 Yã kɛ tò aɔ pɔɔ sia kù bítâ bé à dɛ kɛ à bè n̄ wéε é sikɔlɛ dɔroo û. Ben aɔ zènɛ ai góro'ite kiia.

21

Pɔlu tana Yerusalemu

¹ Wa kēnaḿma gb̄era wa ḡe góro'it̄en wa da zén wa mì pè Kosua. Gu làa d̄n̄ao wa ka Rode, ben b̄ona gwe wa gaa Patara.

² Gwen wa góro'ite k̄e èe gaa Fenisia bùsun è, ben wa ḡen wa da zén.

³ K̄e wa Sipiru è kāaa, wa pāne ɔz̄eezi wée gaa Siria bùsun, ben wa ka Taya, guu k̄e wà góro'ite asoo b̄òen.

⁴ Wa Yesudeenɔ wèt̄e, ben wa azuma doo k̄ényo. A᷑ gb̄enk̄enɔ ò Pɔlunɛ k̄n Luda Nini gb̄aaao k̄e àton gá Yerusalémuro.

⁵ M᷑de k̄e wa gurɔ beeенɔ lé pà, wa f̄ee wée taa. A᷑ ḡàa zewe n̄ píngi k̄n n̄ n̄o n̄o k̄n n̄ n̄o wéte kp̄ee ai ísia l̄ea. Ben wa kue wa kosooa wa adua k̄e.

⁶ K̄e wa l̄é zàk̄a, wa ḡe góro'it̄en. A᷑m̄nnɔ s̄ɔ èara n̄ b̄e.

⁷ B̄ona Taya wa eara wa da zén ai wa ka Tɔlemai. Wa i kp̄à Yesudeenɔ wa k̄ényo gurɔ do.

⁸ K̄e guu d̄ò, wa f̄ee wa gaa Sizarea. Wa gaa wa pita baarunnakpari Filipi b̄e. Ḡɔn sw̄eeplaaa k̄e wà n̄ sé yāanɔ dokeme.

⁹ À n̄n̄ogb̄ annabinɔ v̄i ḡɔn siiḡ a᷑e zā ke k̄òro.

¹⁰ Wa gurɔplaak̄ena gwee guu annabi k̄e wè bene Agabu b̄ò Yudea bùsun à m̄ò.

¹¹ K̄e à m̄ò wa kitia, à Pɔlu utaba s̄è à a z̄inda gbáno k̄n a ɔonɔ yò à b̄è: Lán Luda Ninii ò nàn yè: Gb̄e k̄e bà k̄e v̄i, len Yudanɔ é à yi Yerusalemu a᷑ à kp̄á bori pāndenɔ a l̄e.

¹² K̄e wa yā p̄i mà, wapinɔ k̄n wéte p̄i deenɔ wa agbaa kp̄à Pɔlunɛ àton gá Yerusalémuro.

¹³ Ben à bè: Bóyānzi ée óo dɔɔ ée ma nòse yakaamezi? Àtongɔ yina ū sero. Baa tó mé ga Yerusalemu Dii Yesu tó yānzi, ma sorumi mà.

¹⁴ Kè wèe fɔ́ wà mile blèro, wa kámma bò wa bè: Dii pɔyezi kε.

¹⁵ Beee gbéra wa soru kɛ, ben wa gaa Yerusalemu.

¹⁶ Yesudee kè aɔɔ kú Sizarea kenɔ gàa wà pìtawao Sipiru gbɛ Nasɔ bε. Yesudeen à ū zaa zi.

Pɔlu gana Yemisi gwa

¹⁷ Kè wa ka Yerusalemu, Yesudeenɔ wa si kɔn pɔnnaao.

¹⁸ Kè guu dɔ, Pɔlu gàawao Yemisi bε. Gbënsinɔ kakɔana gwe ñ píngi.

¹⁹ Pɔlu i kpàrímá, ben à yã kè Ludaakè a zĩ gãzĩ bori pàndenɔ té tɔkẽñne mámmam zéazea.

²⁰ Kè aɔ yã pì mà, aɔ Luda sáabu kpà. Ben aɔ bène: Ñ yã pì gwa, wa gbɛ. Yudanɔ Yesu náane kè bɔrɔ ūgbangba, ben aɔ píngi aïa vĩ Musa doka musu.

²¹ Aɔɔ mà kè néé yã daa Yuda kè aɔɔ kú bori pàndenɔ téñne aɔ kpεe li Musa dokanε, aɔton bàngu ke ñ néñnero aɔtongɔ ñ feεakaarayānɔ kūnaro.

²² Wé ke diaa? Zaake aɔé gí n mɔna maziro.

²³ Ñ ke lán wé onne nà. Wa té gɔɔn siigɔ kenɔ lù sè Ludanε.

²⁴ Ñ ñ sé à gá gbásí bɔ a zĩndan, ñ ñ fĩa bo lε aɔ e wà mì bo, baade píngi gɔ dɔ kè yã kè aɔɔ mà n musu né yāpuranlo. Aɔé e kè mpi sɔ ñ té Musa dokazi.

²⁵ Bori pànde Yesudeenɔ sɔ, wa takada kɛ wá òníne wa zeo aɔ mì kɛ nòbɔ kè wà saa òo tāaa kɔn aruo kɔn nòbɔ kòtokpasaio kɔn pāpákεnao.

26 Ben Pɔlu gbẽ pìno sè à tànyo. Kè guu dò, a᷑ gbāsī bò ñ zǐndan, ben à gẽ Luda ua le à gbāsiboguro lé dìe kõn saa kè weé o ñ baadeneo.

Pɔlu kuna Luda ua

27 Kè gbāsibona gurɔ swεεplaa beee kà yãana, Asia bùsu Yuda kenɔ Pɔlu è Luda ua. A᷑ té kà pariin, ben a᷑ à kù.

28 A᷑oe wii lεe wà bè: Isarailinɔ, à wa faaba kε. Gbẽ kékii bé ègɔ yã daa baade píngine gu píngia, kè bò wa gbēnɔ yã kpεe kõn wa dokao kõn gura kèo. Beee gbéra à dɔkè Luda uao dɔ à gèn kõn Girikinɔ.

29 A᷑ ò le kè a᷑ Efesu gbẽ Torofimu è kõn Pɔluo wéte guu yã yānzime, ben a᷑oe daa Pɔlu ḡeo Luda uame.

30 Wéte lògo, gbēnɔ wì kõn bào zaa gu píngia a᷑ mò wà Pɔlu kù Luda ua a᷑ à gàe wà bò. Gwe ḡo wà Luda ua pì gbànɔ tåta.

31 Kè a᷑ yezi wà à dε, yã pì baaru Romu sozanɔ gbēnsi kii lè, à mà Yerusalemu lògo.

32 Gwe ḡo à soza bàdeenɔ sè kõn à bàsaideenɔ, ben a᷑ gè́nla kõn bào. Kè gbēnɔ sozanɔ gbēnsi pì è kõn sozanɔ ledo, a᷑ Pɔlu gbēna tò.

33 Ben gbēnsi pì sɔ Pɔluzi à à kù à bè wà à yi kõn mòkyakoonɔ mèn plaa. À ñ lá à bè: Dén gbẽ pì ū? Bó yān à kè?

34 Ben zà guu gbēnɔ e wii lεe a᷑oe yã dɔnkɔ ooro. Kè zɔka e tó gbēnsi pì fɔ à yã pì sānsān maro, à bè wà gáo sozanɔ be.

35 Kè wà kào didikiia, sozanɔ bé wà à sè gbēnɔ nanakɔana yānzi.

36 Zaakε baade píngi tézi kõn wiiio a᷑oe bee: À à dε.

Pɔlu gina kɔn a zĩndao

³⁷ Kè wà yezi wà gẽ kɔn Pɔluo sozanɔ bε, ben à gbẽnsi pì là à bɛ: Né we mà yã oíneó? Ben à à là à bɛ: Neè Giriki yã maó?

³⁸ Igipiti gbẽ kè fɛ gbäädeenɔzi zĩna à gàa gbáan kɔn bùsuderi gɔ̄n bɔ̄rɔ siigɔ̄nɔn n ūroo?

³⁹ Pɔlu wèàla à bɛ: Yudan ma ũ. Wà ma i Taasu, Silisia bùsumme. Wéte tósaideenlo. Ma wéé kèmma ñ ma gba zé mà yã o gbẽnɔnɛ.

⁴⁰ À à gbà zé, ben Pɔlu zè didikiia à o kè gbẽnɔnɛ yáku. Kè aɔ̄ yìtɛ kítikiti, à yã oíne kɔn Eberu yão à bɛ:

22

¹ Ma gbẽnɔ kɔn ma mareenɔ, à swã kpá à ma yãzɛ ma tia.

² Kè aɔ̄ mà èe yã ooíne kɔn Eberu yão, aɔ̄ zè kítikiti. Ben Pɔlu bɛ:

³ Yudan ma ũ, wà ma i Taasu, Silisia bùsumme, ben ma né blè wéte guu kè. Gamalieli kiian ma doka kè wa dezino kũna dàdan a zéa. Má aïa vĩ Ludane lán á kuu nà gbâa a píngi.

⁴ Ma wéé tâ dɔ̄nzize pì sèrinɔ ai aɔ̄ gbẽkenɔ gàga, ma gɔ̄gbẽ kɔn nɔ̄gbẽnɔ kùkù ma ñ ká kpésiaan.

⁵ Sa'oriki kɔn gbẽnsinɔ de ma sèedadeenɔ ũ ñ píngi. Ma takada kè aɔ̄ kè Damasiku Yudanɔnɛ sì ñ ɔzĩ, mée gaa gwe mà gbẽ pìnɔ kùkù mà suñyo Yerusalemu wà wéé tâmma.

*Pɔlu a Yesu zé sena tɔ̄kẽnnɛna
(Zir 9:1-19, 26:12-18)*

⁶ Kè má té zén, ma ka kĩ kɔn Damasikuo ɔfántɛ kà mìdangura, ben kāndo gupura bíta bò ludambɛ à dàmala.

7 Ma bɔ ma lεe tɔɔtε, ben ma kòto mà wà bèmε:
Solu, Solu, à kè dia née wéε tāamaa?

8 Ben ma bè: Dén n ūu, Dii? Ben à bèmε: Mámbe
Yesu Nazareti kè née wéε tāaa ū.

9 Gbẽ kè aɔɔ kúmaonɔ gupuraa pì è, mode aɔɔe gbẽ
kè èe yã oomao kòto maro.

10 Ben ma à là: Bón mé kεε, Dii? Ben à bèmε mà
fεε mà gε Damasiku. Gwen weé yã kè a dìemε mà
kεε omε píngi.

11 Gupuraa pì ígbāaa tò ma wéε e guu e dɔro, ben
ma gbẽnɔ ma kũ ma ɔɔa aɔ gɛmao Damasiku.

12 Dɔnziri kee kú gwe kè wè benε Anania. È mì
sie Luda dokanε, bensɔ Damasiku Yudanɔ píngi è à
tó nnaa sí.

13 À mò ma kiia à zè ma saε, ben à bèmε: Solu ma
gbẽ, ñ εara ñ guu e. Gwe gɔɔ ma wéε wè, ben ma à
è.

14 À bè wa dezinɔ Luda bé à ma sε lε mà wéε si
Gbẽ Maale mà yã ma à lén mà à poyezi dɔ.

15 À bè mègɔ dε à sèedadee ū màgɔ yã kè má è kɔn
yã kè má mào oo baade píngine.

16 Ben à bè bón mée dāa dɔɔ, mà fεε mà batisi kε
ma durunɔnɔ é kẽma kɔn à sisinao.

Pɔlu zĩna borí pāndenɔ kiia

17 Kè ma εara Yerusalεmu, mée adua kεε Luda ua,
ben ma wéεgupu è.

18 Ma Dii è, à òmε mà kε kpakpaa mà bɔ
Yerusalεmu, zaake gbẽnɔ é yã kè mée oo a musu
síro.

19 Ben ma bè Diine, aɔɔ dɔ sãnsã kè mεègɔ gεε ad-
uakεkpε kɔn aduakεkpεn-o lε màgɔ à náanεkerinɔ
kaa kpésiaan wàgɔ ñ gbẽe.

20 Kè wèè à sèedade Sitiví dεe sõ, mapi má kú gwe ma ze kõn à dèrino, má n̄ utanõ kūnañne.

21 Ben Dii bème mà gá, é ma zí ai bori pāndenõ kiia zāazã.

Pɔlu né Romu gbẽmε

22 Aõ swã kpà à yãzi ai à gãà à kà bori pāndenõ yã pìa, ben aõ nà wiiia wà bë: À à dε! Gbẽ kè taká kuuna zé vĩro!

23 Aõe wii lεe aõe n̄ utanõ gbâkεe aõe bùsuti fãa musu.

24 Ben Romu sozanõ gbënsi bë wà gẽ kõn Pɔluo n̄ bε, wà à gbẽ kõn flão ai à yãpuraa o wà e wà yã kè wèè wiii dɔ̄a à yãnzi ma.

25 Kè wèè Pɔlu ñõnõ poroo lε wà à yi, à bë soza bàdee kè kú gweenε: A à zé vĩ à Romu gbẽ gbẽ yãkpaekesai?

26 Kè soza pì yã pì mà, à gãà à bë n̄ gbënsinε: Bón né kεe? Gbẽ pì né Romu gbẽmε.

27 Ben gbënsi pì mò à Pɔlu là à bë: N̄ omε, Romu gbën n̄ ū? À wèàla à bë: Eè.

28 Ben gbënsi pì bène: Ma ñõ bíta kpàme, ben ma gõ Romu gbẽ ū. Ben Pɔlu bène: Mapi sõ wà ma i à ûmε.

29 Ben gbẽ kè aõ yezi wà yã lalaa yãanõ bòru kpεe gõ. Kè gbënsi pì dõ kè Pɔlu né Romu gbẽmε, vĩa à kù kè à tò wà mò kàa yãnzi.

Yuda gbâadeenõ yãkpaekεna kõn Pɔluo

30 À guu dò kè gbënsi pì yezi à yã kè Yudanõ mòo sãnsãn ma, à mò pòroa, ben à sa'orikinõ kõn Yuda gbâadeenõ kàkõa à mò kõn Pɔluo n̄ aε.

23

¹ Pɔlu wéé pè gbāadeenɔ à bè: Ma gbēnɔ, yākee e ma swè vī Luda aero ai kɔn a gbāao.

² Ben sa'oriki Anania ò a dogarinɔne aɔ à lé a léa.

³ Ben Pɔlu bène: Luda n lé se, gbēntee kākā bε. Ñ vēna née yākpae keemao doka musu, ben mpi sɔ n bɔ à kpεe, n bè wà ma lé.

⁴ Ben dogari pìnɔ bè: Mbe née Luda sa'oriki sɔsɔ wé?

⁵ Pɔlu bè: Gbēnɔ, má dɔ sa'orikinlo, zaake wà kɛ Luda yān wà bè wàton wa bùsu gbāadee tó zaaa síro.

⁶ Pɔlu dɔ kɛ gbāadee pìnɔ gbēkenɔ né Sadusinɔmε, aɔ gbēkenɔ sɔ Farisinɔ, ben à òníne gbāngbāñ: Ma gbēnɔ, Farisin ma ū, Farisinɔ nén ma ū. Gènɔ fēena tāmaa kɛ má vī yānzi ée yākpae keemaozi.

⁷ Kè à yā pì ò, Farisinɔ kɔn Sadusinɔ fèe kɔo kɔn leokpakɔao, ben kakɔana kpàate leo plaa.

⁸ Sadusinɔ è be gènɔ è fēero, bensɔ malaikanɔ kɔn niniinɔ kuuro. Farisinɔ sɔ zè kɔn yā pìnɔ píngi.

⁹ Zɔka gbāaa gɛ n té, ben Farisi kɛ aɔè doka dańne kenɔ fèe kɔn leokpakɔa gbāaa aɔ bè: Wéé yā zaa ke e gbē kɛaro. Tó ninii ke malaika bé à yā òne sɔ né?

¹⁰ Kè leokpakɔa gbāa kū, sozanɔ gbēnsi e vĩa kεe le gbēnɔ tón Pɔlu kε gyáigyairo yānzi, ben à ò a sozanɔne aɔ pita wà gε n té aɔ à kū wà gáo n be.

¹¹ Zī beeaa gwāavī Dii bò à mò Pɔluzi à bè: Ñ làakari kpāe! Lán n ma yā ò Yerusalem kɛ nà, séde ñ o Romu dɔ.

Lékpakɔsɔna Pɔluzi

¹² Kè guu dɔ, Yuda kenɔ kàkɔa asii guu aɔ la dà wà bè weé pò blero weé í miro ai wà gá Pɔlu dεo.

13 Lékpakōsōri pìncō dē gōn baplaala.

14 Aō gāa sa'orikinō kōn gbēnsinō kiia aō bēné: Wá sì kōn Ludao wa bē tō wée Pōlu dero, tō wa pō blè, Luda láari kewa.

15 Apinō kōn gbāadeenō a píngi à gá à o sozanō gbēnsinē à māare kōn Pōluo lán wà be á yezi à à yānō tāasi ke tia dē à káakupōlaa bà. Wapinō sō wégō kú soru guu wà à dē zén ai àgō gá ká kē.

16 Kè Pōlu dāre négōgbē n yā kē aō gōgō pì mà, ben à gāa à gē sozanō be à ò Pōlune.

17 Ben Pōlu soza bādee sisi à bēné: N gá kōn gōkpare kēo a gbēnsi kiia, zaake à yezi à baaru ke kpānemē.

18 Ben à à sè à gāao n gbēnsi kiia à bē: Pōlu kē wà à dà kpén ma sisi à kūemē mà mó n kiia kōn gōkpare kēo. À yāke vī à yezi à onne.

19 Ben gbēnsi pì gōkpare pì kù a ṣṣa à gāao gusaé n gōn plaa, ben à à là à bē: Bó yān n vī n omee?

20 Ben à bē: Yudanō bé wà lé kpàkōsō, aō yezi wà kúenne n mó kōn Pōluo n gbāadeenōne zia, lán wà be aō yezi wà à yā gwa tia dē à káakupōlaa bà.

21 Nton weńnero, zaake aō gbēnō e à dāa zén wà dē gōn baplaala. Aō la dà wà bē weé pō blero weé í miro ai wà gá à dēo. Aō sorumi mà kò, n yān aō swā dōzi.

22 Gbēnsi pì bē gōkpare pìne: Nton tō gbēke dō kē n òmēro. Ben à à gbāre.

Pōlu gbarēna Sizarea

23 Ben à soza bāde gōn plaaanō sisi à bēné: À o soza fēedade gōn wàa doonōne aō soru ke wà

gá Sizarea uusie úbleguró kōn sōde gōn baaagō akurinó kōn sáride gōn wàa doonó.

²⁴ À sō yā kéké Pɔluné à dia lε wà gáo bùsu gbënsi Felisi kiia aafia.

²⁵ Ben à takada kénne à bë:

²⁶ Bùsu gbënsi Felisi, mamoma Kalaudiu Lisia ma takada kë kénne ma ì kpàmma.

²⁷ Yudanó bé wà gbë kékii kù aō yezi wà à dε. Kè ma à dò Romu gbë ū, ben ma gaa kōn sozanó ma à sìmma.

²⁸ Kè má yezi mà à taari kë aō èa ma, ma à sè ma gaa aō yâkpaekérinó kiia.

²⁹ Gwen má dōn kë taari kë aō èa né ñ doka yâme, èe yā kë kà wà à dε ke wà à da kpésiaan kero.

³⁰ Kè wà lé kpàkōsōzi, wà à kpái kème, ben ma à gbàremma gō má ò yâdeenone aō gá kōn à yão n kiia gwe.

³¹ Ben sozanó kë lán wà òíne nà aō Pɔlu sè wà gào Antipatari gwáaví.

³² Kè guu dò, soza kë aōe tákoo kèsé pínó Pɔlu nà sōdeenone ñ ɔzí aō dò aε, ben aō èara wà tà n bε.

³³ Kè sōdeenó kà Sizarea, aō takada pì kpà bùsu gbënsi pìa, ben aō Pɔlu nàne à ɔzí.

³⁴ Bùsu gbënsi pì takada pì kyó kë, ben à Pɔlu là bùsu kë à bòn. À mà kë Silisia bùsun à bòn,

³⁵ ben à bëne: Tó gbë kë aō yā vñyono mò, mé ma lán aōé o nà. Ben à bë wàgō à dákpa Hérodu pitakiia.

24

¹ Gurɔ sɔɔroo gbəra sa'oriki Anania mò Sizarea kɔn gbənsi kenɔ kɔn dokadɔri kè wè bene Tətuluo. Aɔ mò Pɔlu káara kpá bùsu gbənsi kiia.

² Kè wà Pɔlu sisi, Tətulu fèe èe yã daaàla à bè: Felisi, kɔn n aubarikao wa bùsu kaεna aafia. N zia laasuulenɑ bé à wa bùsu kε maa.

³ Wè n tó nnaa sí wàgɔ n sáabu kpaa gu píngia gurɔ píngi.

⁴ Kè má yezi mà n yã gágaro, mέ wéε kemma ñ sùu kewao ñ wa yã néngo kékii ma.

⁵ Wá è kè gbẽ pì né guderime. È yákete da Yudanɔ té anduna guu píngi, à dε dɔnzize εgεe kè wè ñ sisi Nazaretideenɔ dɔn'aedee ū.

⁶ Baa se à yezi à Luda ua gbásí lé, ben wa à kù.

⁷⁻⁸ Tó n à lálà n zǐnda, né taari kè wá èa yāpuraa dɔ̄.

⁹ Ben Yudanɔ yã'i káara wà bè len yã pìnɔ dε lε.

Pɔlu gina kɔn a zǐndao Felisi aε

¹⁰ Ben bùsu gbənsi pì mì kè degū Pɔlune lε à yã o. Ben Pɔlu bè: Lán má n dɔ yákpaεkeri ū bùsu kè guu à wè giì kè nà, beee yānzi mέε ma mìbɔna yã oo ma làakariaazi.

¹¹ Tó ñ gbèka, weé onne kè ma gana Yerusalemu mà dɔnzi kεe dε gurɔ kuri awεεplaalaro.

¹² Wèe ma e mέε leokpakɔa kεe kɔn gbẽkeo Luda uaro. Wèe ma e mέε yákete daa aduakekpənɔ guu ke wéte guuro.

¹³ Gbẽ pìnɔ é fɔ wà taari kè aɔ̄ èmaa sèedadee ennero.

¹⁴ Má sì kè zé kè aɔ̄e sísii dɔnzize εgεe pì guun mέε dɔ̄ wa dezinɔ Ludazi. Má yã kè wà kè Musa doka guu kɔn annabinɔ takadano náanekena píngi.

15 Ma wéé dɔ Ludazi lán aɔpinɔ bà kè gbɛ maaanɔ kɔn gbɛ zaaanɔ é fɛe bɔna gaan ní píngi.

16 Beee yánzi meègɔ ma zínda totoo gurɔ píngi le ma swɛ tóngɔ vñi Luda ae ke gbëntee aero.

17 Ma wèkena kɔn ma bùsuo gbéra ma εara ma su ma ñ dàmmma ma saa ò

18 Luda ua. Kè méé saa oo ma gbásibɔna gbéra, ben wà ma le gwe. Méé gbénɔ kákɔaro, yãkete kuuro.

19 Asia bùsu Yuda kenɔn yádeenɔ ũ. Séde aɔ mó wà yã bɔ kɔ lén n kiia.

20 Tó lərlo, n tó gbɛ kè aɔɔ kú kènɔ dà kè aɔɔ èma gurɔ kè aɔ yákpaε këmao o.

21 Sé yã mèn doo kè má òíne kɔn kòto gbääao, gènɔ fεe na yã musun aɔɔe yákpaε kεemaozi.

22 Felisi Yesu zé bɔkɔtε dɔ, ben à lá kà Yudanɔ yála à bë: Tó sozanɔ gbënsi Lisia mò, mé a yã mì dεare.

23 À ò soza bàdeene àgɔ Pɔlu dákpaα, mòde à à gba zé à ïam pá, à tó à gbénɔ à ïan ká.

Pɔlu kuuna kpésiaan Sizarea

24 Gurɔ plaaa gbéra Felisi mò kɔn a Yuda naɔ kè wè bene Durusilao. À Pɔlu sìsi, ben à Kirisi Yesu náanekeña yã màa.

25 Pɔlu e yã oo maakeña musu kɔn zíndakünadɔɔ kɔn yákpaekena kè èe mɔɔo, ben vñi Felisi kù à bë: N fεe n tá gĩa. Gurɔ kè ma ñ lè mé εara mà n sìsi.

26 À wéé dɔ Pɔluzi kè eé ɔdɔnkpeegbaa daaremε, ben ègɔ à sisii gèn baaagɔ à mó fàadi boao.

27 Kè à kè wè plaaa, Pɔsiu Fεsutu vñe Felisi gεε ũ. Kè Felisi yezi àgɔ nna kɔn Yudanɔ yánzi, ben à Pɔlu tò da kpésiaan.

25

Pɔlu zè kɔn gana Siza kiiao

¹ Fesutu vëena kpatan gurɔ aagɔɔ gbəra à fée Sizarea à gàa Yerusalemu.

² Gwen sa'orikinɔ kɔn Yuda gbäädeenɔ mò à kiia aɔ fée kɔn Pɔlu yāo. Aɔ wéé kèa

³ à sùu ke à tó Pɔlu mɔ Yerusalemu. Zaake aɔ zèo wà takutee kpákpanɛ zén wà à dème.

⁴ Ben Fesutu béríne: Pɔlu kú kpésiaan Sizarea, mapi sɔ mé tá gwe tia.

⁵ A gbääade kenɔ mó wà gámao. Tó à yā zaaa kème, é o.

⁶ Fesutu kèrenyo lán gurɔ sɔraagɔ ke gurɔ kuri taka bà, ben à èara à tà Sizarea. Kè guu dì, à vèc a tintia à bè wà mó kɔn Pɔluo.

⁷ Kè wà mó, Yuda kè aɔ bò Yerusalemuñ ligazi, ben aɔ yā bíta kè wèe fɔ wà à sèedaddee èroonɔ dia paripari.

⁸ Pɔlu yā sìnlà à bè: Méé taari ke Yudanɔ doka ke Luda uanero, ke Siza.

⁹ Fesutu e wétee àgɔ nna kɔn Yudanɔ, ben à Pɔlu là à bè: Né we ñ gó Yerusalemu le mà yãkpae kenyø gwe yā kènɔ musuó?

¹⁰ Pɔlu bè: Siza doka kè kɔ sì wà yãkpae keomee aezñ má zen kè. Méé taari ke Yuda kenero lán mpi ñ dɔ sãnsã nà.

¹¹ Tó ma taari kè à kà wà ma dee kè, méé gízi mà garo. Mòde lán méé yā kè gbë kènɔ e oo ma musu ke ke nàro, gbëke zé vĩ à ma kpármaro. Gana Siza kiian ma zeo.

¹² Kè Fesutu lé kpàkɔsɔ kɔn a gbënɔ à bè: Kè Sizan n zeo, à kiian né gán.

Gana kɔn Pɔluo kí Agaripa kɔn Benisio aε

13 Gurɔ plaaa gbéra kí Agaripa kɔn Benisio mò Sizarea lε wà ì kpá Fesutua.

14 Kè aɔ̄e gurɔplaa kεe gwe yānzi, Fesutu bò kɔn Pɔlu yāo kína pìne à bè: Gōgbē kee kú kè kè Felisi à tò da kpésiaan.

15 Kè ma gaa Yerusalemu, sa'orikinɔ kɔn Yuda gbënsinɔ mòmε kɔn à yāo wà bè mà sùu ke mà yā daàla.

16 Ma bèníne tó gbē kè wà mò kɔn à yāo e zé e à kɔ e kɔn gbē kè aɔ̄ yā vī ledoona à yā sìnlaro, wa Romudeenɔ weè à kpármaro.

17 Kè wa su kèledo, mée yā gágalo. Kè guu dò gōo, ben ma vεe ma tintia ma bè wà mómε kɔn adeeo.

18 Gbē kè aɔ̄ taari èa pìno yā ò, aɔ̄e yā zaaa kè mée kpákpa o à musuro.

19 Aɔ̄ yākete vīo ní dɔnzize yā musu kɔn gōgbē kè wè benε Yesu yāo. À gà, ben Pɔlu zè kɔn à kuuna wèndio yāo.

20 Ma bídi kè yā pì zé dɔnaa, ben ma à là tó à yezi à gá Yerusalemu wà yā pì gōgōnε gwe.

21 Ben Pɔlu bè Romu kínan a zeo wàgō a kūna. Ben ma bè wàgō à dákpaai màngō gá à gbarε Sizaa.

22 Ben Agaripa bè Fesutunε: Má yezi mà gbē pì yā ma ma zǐnda. Ben Fesutu bè: Né yā ma à lén zia.

23 Kè guu dò Agaripa kɔn Benisio mò kɔn gakui bítao, ben aɔ̄ gè kɔkakɔkakεkpén kɔn sozancɔ gbënsinɔ kɔn wéte gbē bèedeenɔ. Kè Fesutu yā ò, wà mò kɔn Pɔluo.

24 Ben Fesutu bè: Kí Agaripa kɔn amɔa kè á kúwao kènɔ píngi, a gbē kèkii è́? Yuda kè aɔ̄ kú

Yerusalémunō kōn gura kēnō ní píngi gbē pì yā sè wà mòoma, aōe wii leema aō bē à maa àgō kuu dōro.

²⁵ Mapi sō, mée e à yāke kē kē kà wà à dēro, ben lán à zé kōn Sizao nà, ma zeo mà à gbaréa.

²⁶ Mée yā pì gbá dō gbasa mà takada kē kínane à yā musuro. Beee yānzi ma mō a ae, atēnsa mpi kí Agaripa, le yālalanaa gbera mà yā e mà kē.

²⁷ Zaake pisina gbarémana taari kē wà èa sānsān ona sai zé vī ma kiaro.

26

Pɔlu a zǐnda yā bɔkɔtēna kí Agaripa ae

¹ Ben Agaripa bē Pɔlune: Ñ zé vī n̄ n yā o. Ben Pɔlu sè à a zǐnda yā bɔkɔtē à bē:

² Kí Agaripa, má è ma mìnnaa kē, kē má è mée ma zǐnda yā bɔkɔtē n ae gbāa taari kē Yudanō dìma píngi yā musu.

³ Atēnsa kē ní Yudanō feéakaarayā dō píngi kōn n yāketeno. Beee yānzi ma wéé kēmma n̄ ma yā kē mame.

⁴ Yudanō ma kuuna dō ní píngi zaa ma n̄ fété zí naana zaa ma bùsun ai Yerusalému.

⁵ Aō ma dō à ḡi kē. Tó aō yezi, aōé fō wà o kē má kú wa dōnzirinō gāli kē gbāa kōn Luda yāo kē wè be Farisinō té.

⁶ Tia sa wèé yākpaé keemao kē ma wéé dō lē kē Luda gbē wa dezinoñezí yānzi.

⁷ Wa bori mèn kuri awéeplaaano ègō dō Ludazi fāantē kōn gwāavio wéedōna légbēna dōnkō pìzi. Kí, tāmaa pì yānzin Yudanō feemazizi.

⁸ Bóyānzin Luda gēnō feena kēare yā zésaidee ūzi seé?

9 Mapi sō yā, ma zēo kē yā kē eé bō Yesu Nazareti kpēe píngin mégō kēe.

10 Len má kē le Yerusalēmu. Sa'orikinō ma gba zé, ben ma Luda gbēnō kà kpésiaan pari. Tó wèe n dədēe sō, ma lē ègō kú à guumē.

11 Meeégō gaa aduakēkpē kōn aduakēkpēo gèn baaagō màgō wéé tāamma mà gā namma le aō lē sé Yesuzi. Ma pō fēnańzi, ben mēe gá īa damma wéte swabaaaanoa.

Pɔlu a Yesu zé sena ya'ona

(Zīr 9:1-19, 22:6-16)

12 Beee yānzi mēe gaa Damasiku kōn iko kē sa'orikinō ma gbaréoozi.

13 Kí, kē má té zén kōn ḥfāntēo di mìdangura, ma gupuraa è à bò ludambé à dàmala kōn ma gbēnō, à pāsī de ḥfāntēla.

14 Wa lēe tōtē wa píngi, ben ma kòto mà wà bémē kōn Eberu yāo: Solu, Solu, à kē dia nēe wéé tāamaa? Lèzōna kōn gbáo kyatee sai e īa daamma fá!

15 Ma bē: Dén n ūu, Dii? Ben Dii bē: Mámbe Yesu kē nēe wéé tāaa ū.

16 N fēe n ze. Ma bō ma mōnzi le mà n sé ma zīkeri ūme, nōgō de yā kē n è kōn yā kē mé ḥdōanneeo sēedadee ū.

17 Mé n mì sí Yudano ožī kōn bori pāndeno. Mé n zīrīma

18 le n n wéé kēnne, aō kpēe li gusiaane wà ae dō gupuraaa, aō bō Setān gbāaan wà gē Luda pón, le aō durunno e à kērnma, aō baka gō kú kōn Luda gbēnō ma náanekēna yānzi.

Pɔlu zīkēna Yesune

19 Kí Agaripa, àmbe à tō mēe gí ludambé gbē kē bò à mōmazi yāziro.

20 Ma waazi kè Damasiku gĩa kõn Yerusalemuo, ben má kè Yudea bùsu gu píngia kõn bori pãndeno kiiao. Má òníne aõ nòse lie wà aε dɔ Luda, aõ yã kè eé tó wà dɔ kè aõ nòse lìe ke.

21 Beee yãnzin Yudanõ ma kũ Luda uazi, aõ yezi wà ma dε.

22 Luda dɔnlen má kuuo ai kõn a gbàao, ben má zena à sèedadee ũ né féte kõn gbënsinõne ñ píngi. Mεè yã pãnde oro, sé yã kè annabino kõn Musao ò à kεe baasiro.

23 Aõ bè Mesaya é mè'õamma e, àmbe eé fεe bɔna gaan káaku à gupura yã o Yudanõne kõn bori pãndeno.

24 Kè Pɔlu e a zïnda yã bɔkɔtεe lε, Fesutu wiii dɔa à bè: Ía kàmman yó Pɔlu? N dɔna bíta bé èe n mì lieε.

25 Ben Pɔlu bè: Ía e kámaro, gbẽ bɛede Fesutu. Yázdeen mée oo, bensõ yápuraame.

26 Kí, lán ñ yã beeeno dɔ nà mē fɔ mà yã onne súusu vĩa sai. Má dɔ kè à kee e ke n mì kpεero, zaakε yã pì né gusaε yánlo.

27 Kí Agaripa, n yã kè annabino ò siò? Má dɔ kè ñ sì.

28 Ben Agaripa bè Pɔlune: Gurɔ zaka néngo kè guu néε daa né fɔ ñ ma lie mà gɔ Yesudee ūn yó?

29 Pɔlu bè: Baa tia ke gikëna má yezi, tó Luda wè. Èe ke ndonlo, kõn gbẽ kè aõœ ma yã maa gbàano ñ píngi, aõ gɔ lán má de nà mòkyakoo kèno baasi.

30 Ben kína pì kõn bùsu gbënsio kõn Benisio fεe kõn gbẽ kè aõ kakɔana gweeno.

31 Kè aõ bòε, aõœ o'ookõne: Gbẽ pì e yã kè kà wà à de ke wà à da kpésiaan kero.

32 Ben Agaripa bè Fesutunε: Tó gbẽ pì e zε kõn gana Siza kiiao yāro, lε wé f᷑ wà à gbarε.

27

Gana kõn Pɔluo Romu góro'ite guu

1 Kè wà zèo wà da Itali zén, ben wà Pɔlu kõn pisina kpaa keno nà soza bàdee kè wè bene Yuliunε a ɔzī. À de soza gāli kè wè be Siza sozanc dɔn'aedeenɔ doke ū.

2 Wa gẽ góro'ite kè bò Adaramitiumu guu, èe bɔεε kõn Asia bùsu wétenɔ, ben wa da zén. Masedonia bùsu gbẽ Arisitaku Tesalonika kúwao.

3 Kè guu dò wa ka Sidɔ. Yuliu Pɔlu kūna kõn nɔsεo do, ben à à gbà zé à gá a gbẽnɔ gwa lε aɔ dɔnlε kεnε.

4 Kè wa bɔ gwe, wa ka í dagura. Kè ũa e daawale yānzi, ben wa dɔ Sipiru bùsuzi kpeε kpa.

5 Táa'ona Ísiaa dagura wa dɔ Silisia kõn Pamfilia bùsunɔzi, ben wa ka Mira, Lisia bùsun.

6 Gwen soza bàdee pì Alεsandaria góro'ite kè èe gaa Itali èn, ben à wa kan.

7 Gurɔ keno guu wa tá bùsa. ɔsi kõn ɔsiion wa ka Sinidu léa. Kè ũa e wewe wà gá súusuro, wa pānε wa bɔ Kereti bùsu kpeε kpa Salamɔne saε.

8 ɔsi kõn ɔsiio wée dɔ Keretizi, ben wa ka guu kè wè be Górodɔki Maaan. À kĩ kõn wéte kè wè be Laseao.

9 Lán wa ḡi kè zén nà, wa gana ae ḡò kari ū, zaakε Yudanc léyigurɔ ḡe kò. Beeee yānzi Pɔlu lé dàrmma

10 à bè: Gbẽnɔ, má è tá kèkii é mó kõn ásaru bítao kõn mónzio. Èe kε góro pì kõn à asoonɔ adonlo, kõn wapinɔmε se.

11 Môde soza bàde górofíri kõn górodee yã sì dë Polu yâla.

12 Gu pì maa wà góro dõn wà buusie ble gwero, ben gbë paridee zè kõn dana zén-o. Añó yezi wà ká Fenisi, wéte kè kú Kereti ɔfântëgëkpèn kpa, tó eé sí ke wà buusie ble gwe.

Zàga'ïa fëe na ísiaala

13 Kè ïa buse fëe sɔɔmete kpa, añóe daa añé fõ wà ní poyezi këmë. Ben añ ní góro pòro wà dà zén añóe dõo Keretizi kikíi.

14 Èe gi kero zàga'ïa gbâaa kè wè be ïa pâsî bò Kereti kpiii kpa.

15 À góro lîe, wée fõ wà mì døa doro, ben wa gõ tézi.

16 Kè à wa kpa luan néngo kè wè be Kodazi, à këwa sâo féte. Ósi kõn ɔsiion wa wa górone mìsibò è wá kù gwe.

17 Kè añó sè wà gëo góro ìsi guu, ben añó këke añ bà kâ góro ìsi pîne. Kè añóe vña këe Libia bùsu ísararaa gënane yânzi, ben añ góro kúra pëe ín añ gò té ïazi.

18 Kè guu dò, lán zàga'ïa gi e wa góro yípayípaa gbângbâñ nà, ben añ nà asoono zuzunaa í guu.

19 À gurò aagëdee zî añ ní góro zíkëbõnò bòe añó kwëe ní zînda.

20 À kâ gurò ügbangba ɔfântë kõn sɔɔnenenò e boro, ïa pâsî pì kõn louo e kpáero. Mìsina tâmaa kè wá vñ yâawa píngi.

21 Wa guròplaa kè wée e wa pò blèro, ben Polu fëe à bëné: Gbëno, tó a ma yã màmë yã, le wée fëe Kereti, móñzi kõn áasaruo kè borii gbasa à wa lero.

22 Ai tia mée lé daaawa à a làakari kpáe! A gbëke é garo, séde góro pì yaka.

²³ Gĩa gwãavĩ Luda kè má dε à pó ũ mée dɔɔzi malaika bò à mòmazi

²⁴ à bè: Ñton vĩa kero, Pɔlu. Séde ñ Siza aε le. Luda gbẽ kè aɔɔ kúnyo góro guunɔ bɔnnɛ aafia ñ píngi.

²⁵ Beee yanzi gbẽnɔ, à a làakari kpáε! Má Luda náanɛ vĩ kè eé ke lán à òmɛ nà.

²⁶ Séde wà ká luan ke ísararaan.

²⁷ À gurɔ gẽro dosaidee zĩ gwãavĩ ìa pãsĩ pì e wa gáee Adariatiki íla ai tia. Ben lezãndo góro gbẽnɔ e daa wa ka kii kɔn í baaome.

²⁸ Ben aɔ̄ bà ilögwbabɔ gbàre ín, aɔɔ è gàsãsuu basiigɔ̄. Kè à kè saa féte aɔɔ gbàre dɔ, aɔɔ è à zà kà gàsãsuu baaagɔ̄.

²⁹ Aɔ̄e kpana gbèlaa vĩa kεε, ben aɔ̄ kúra mèn siigɔ̄ gbàre góro pɔrɔ kpεε, ben aɔ̄e adua kεε le guu dɔm̄ma.

³⁰ Góro gbẽnɔ e zé wεtεe aɔ̄ bɔε góro guu aɔ̄ bàa lε, ben aɔ̄e góro mìsibɔ pì pitaa aɔ̄ da íla, aɔ̄e kεε lán wà be wà yezi wà kúranɔ gbarε góro aε bà.

³¹ Ben Pɔlu bè soza bàdeenɛ kɔn à bàsaideenɔ: Tó gbẽ beeенɔ e gɔ̄ góro guuro, é fɔ̄ à bɔro.

³² Ben sozanɔ góro mìsibɔ bànɔ zɔzɔ aɔ̄ tò à lèe ín.

³³ Kè guu yezi à dɔ, Pɔlu agbaa kpàńne ñ píngi aɔ̄ pó ble à bè: À gurɔ gẽro dosain gbâa a gɔ̄ logona póblee sai.

³⁴ Mée agbaa kpaaare à pó ble, le à gbâaa e à bɔ aafia. Baa a mìkã mèn do eé lεero.

³⁵ Pɔlu yãbee'ona gb̄era à buredi sè à Luda sáabu kpà baade píngi wáa, ben à lì èe soo.

³⁶ Aɔ̄ baade píngi làakari kpàε, ben aɔ̄ pó blè sa.

³⁷ Wamɔwa kè wá kú góro guunɔ wa píngi wa ka gɔ̄n wàa do kpé baaagɔ̄ akuri aweeεswεεdo.

38 Kè a᷑ pó blè wà kà, a᷑ p᷑wεε b᷑ε wà kà ín, lε góro e à futa kū yānzi.

Góro'ite yakana

39 Kè guu dà, a᷑ s᷑s᷑saa è a᷑e d᷑ro. Kè a᷑ ígukoto è kōn bùsu'āatēo sarara, ben a᷑ zèo wà gá kōn góroo ígεεzi, tó weé f᷑.

40 A᷑ kúranc pòro a᷑ dà í guu, ben a᷑ górolibonc bà pòro g᷑. A᷑ góro ae bisa pòro ūane, ben a᷑ mì pè ígεε pìa.

41 Ben a᷑ sì bùsu'āatēn d᷑na sai, ben góro zè gwe. Bùsu'āatē pì góro ae kū gíngin èe f᷑ à nigāro, ben ísōkana kè e kakaa kōn gbāaao e góro pòro kpεε yakaa.

42 Sozanc zèo wà pisinanc dεdε, lε a᷑ gbεke tón í kpá wà pitīnguro yānzi.

43 Mōde soza bādee yezi à Pɔlu mì sí, ben à gíñne a᷑ n̄ pɔyezi kε. À bè íkparinc dɔñne ae a᷑ kusi ía a᷑ bikū,

44 gbε kpaaanc g᷑ té n̄ kpεε lí lèetegεenç ke góro kasonc musu. Len baade píngi í baaa lè aafia lε.

28

Pɔlu kuuna Malata luan

1 Kè wa í baaa lè aafia, wá mà luan pì tón Malata.

2 Bεdeenc wa si kōn yenzio maamaa. A᷑ gbāakε kpàwazi, a᷑ té sà lèwe, zaake lou nà manaa, ben ía bòε.

3 Pɔlu yàka kete kàkɔa à mò èe kaa té, pitigoo kú à guu. Kè té puusu à pà, à bò à Pɔlu sò a ɔɔa.

4 Kè bεdeenc mlɛ pì è dɔ à ɔɔa, a᷑ békɔñne: Gbε beee n̄ gbεdεrimε yāpura. Baa kè à bikù íla aafia, yāpuraa e wenε àgɔ kuuro.

⁵ Mɔde Pɔlu mlè pì gbàkè à dà tén, èe póke kene-ro.

⁶ Gbēnɔ wéé dɔzi kè à oo é ká à lée à ga gwe gōmè. Kè à gì kè, aɔɔ è pɔkee e à lero, ben aɔ lé liɛ aɔ bè, gbè pì né tāa isi kemè.

⁷ Guu pì saen luan gbēnsi kè wè benε Publiu bεε kún. À wa diε gurɔ aagɔ à nibokεe kewε kōn yenzio.

⁸ Publiu dee daεna kōn mèwāao èe bāndubāndu kεε. Ben Pɔlu gè à kiia à adua kēnε, à o kεa à à kèkɔa.

⁹ Kè à kè le, luan pì gyāre kpaaanɔ mò à kiia, ben aɔ kèkɔa se.

¹⁰ Aɔ wa kpe dà maamaa. Kè wée taa, aɔ kūsāε kewε dɔ.

Pɔlu kana Romu

¹¹ Wa kuuna luan pì guu mɔ aagɔ gbəra wa gε góro'ite kè buusie blè gween wa da zén. Góro pì bò Aleśandaria wà sika tāanɔ sèeda kεa.

¹² Kè wa ka Sirakusi, wa gurɔ aagɔ kè gwe.

¹³ Bɔna gwe wa dɔ ígeezi ai wa gaa káo Regiumu. Kè guu dò ña bò sɔɔmetε kpa, à gurɔ plaadeen wa ka Putεɔli.

¹⁴ Wéte pì guun wa Yesudeenɔ lèn. Aɔ bè wà sùu kε wà azuma doo kεñyo. Wá kè le, ben wa da Romu zén.

¹⁵ Romu Yesudeenɔ wa baaru mà, ben aɔ mò dawale. Gbēkenɔ wa le Apiu Yàran, gbēkenɔ sɔ guu kε wè be Pitakimen'aagɔn. Kè Pɔlu ní é, à Luda sáabu kpà à a làakari kpàe.

Pɔlu waazikεna Romu

¹⁶ Kè wa ka Romu, wà Pɔlu gbà zé àgɔ kuu adona kōn soza kε eégɔ à dākpaa.

¹⁷ Gurɔ aagɔ gbəra Pɔlu Yuda gbēnsinɔ sìsi. Kè aɔ kàkɔa, à bène: Ma gbēnɔ, mée zā Yudanɔnε yākearo. Méε bɔ wa dezinɔ feεakaarayāke

kpeero, ben wà ma kū Yerusalemu wà ma kpa Romudeenəa.

¹⁸ Aõ ma lala yãzi aõõe yâke e ma musu kë kà wà ma dero, ben aõõ yezi wà ma gbarε.

¹⁹ Ben Yudano bò ma kpeee. Tiasi ma ze kõn gana Siza kiaa, èe ke má yã vî kõn ma bùsu gbëñonlo.

²⁰ Beeee yânzi ma a gbeka, le wà kõ e mà yã oao, zaake gbë kë Isarailinõ wéé dɔzi yânzin wà mò kë kàmazi.

²¹ Ben aõ bène: Wée takada ke e à bò Yudea bùsun n yã musuro. Wa gbëke sõõ e bɔ gwe à sùwe kõn n baaru zaaaoro.

²² Wá è à maa wà yã kë n vîi ma n lézî, zaake wá mà kë wè dɔnzize pì zaa bo gu píngiamε.

²³ Aõ gurõõ dïekõne kõn Pɔluo, ben aõ mò à kia ua kë à pitan paripari. À yezi aõõ a yâze dõ Yesu yã musu, ben à nà Musa dokaa kõn annabino yânõ, à kpata kë bò Luda kiaa yã ònné à bòkõteñne zaa kõngõ ai uusie.

²⁴ Gbëkenõ yã kë èe oonõ zé è, mòde gbëkenõ gizi.

²⁵ Kè aõõe këekõa kõn leokpakõao, Pɔlu yã mèn doo kàarañne à bë: Yã kë Luda Ninii dà annabi Isayane à ò a dezinõne né yâpuraame, kë à bë:

²⁶ Ñ gá ñ o gbë mòñõne,
aõégõ swã kpaa yâkemana sai,
aõégõ guu gwaa yâke'ena sai.

²⁷ Aõõ nòse vîro le wàton õndõ kûro yânzi,
aõ swã gbää le aõton yã maro yânzi,
aõ wéé kpakõrena le aõton guu ero yânzi,
zaake aõõ yezi wà ae dɔma mà n gba aafiaro.

²⁸⁻²⁹ Beeee yânzi, àgõ dõ kë Luda gbëñõ zì kõn mìsina yão borí pãndenõa. Aõmbe weé sí.

30 Pɔlu kè kpé kè èe à fĩa boo guu wɛ plaa mámmam. Ègɔ gbɛ kè aɔè mɔ fàadi boonɔ kũu ɔplaplaa í píngi.

31 À kpata kè bò Luda kiia yã waazi kèníne à Dii Yesu Kirisi yã dàíne kɔn làakario kpaεna, gbɛkee e kpán ero.

**Luda yã takada kõn Bokobaru yão
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5